

ทัศนคติ การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิ
ความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2565

ทัศนคติ การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิ
ความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

สำนักบริหารและพัฒนาระบบราชการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ทัศนคติ การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิ
ความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

ภาคพงศ์ ปริญญา

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรณชนก เพชรานนท์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตวิทย์ อัจฉริยะพานิชกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวรัตน์ กุศล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก นันทะเสน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณิน โอภาสพัฒนกิจ)

รองอธิการบดี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ชื่อเรื่อง	ทัศนคติ การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นายภัคพงศ์ ปัญญา
ชื่อปริญญา	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรณชนก เพชรานนท์

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นด้านทัศนคติ การรับรู้และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศและร่างพรบ.คู่ชีวิต โดยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางด้านสังคม จิตวิทยาและเศรษฐศาสตร์ในการอธิบายเชิงพฤติกรรมของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ตลอดจนใช้วิธีการทางสถิติเพื่อศึกษาค่าสถิติต่าง ๆ รวมถึงแบบจำลองทางเศรษฐมิติ งานวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการวิจัยเชิงสำรวจเป็นหลัก ได้ทำการสำรวจแบบออนไลน์ โดยการใช้แบบสอบถามในการสอบถามข้อมูลจากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจำนวนทั้งสิ้น 516 คน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ถึงทัศนคติ การรับรู้และการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศรวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความคิดเห็นในด้านทัศนคติ การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 - 5.00 โดยผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าทัศนคติ เพศทางเลือกควรได้รับอำนาจเท่าเทียมกับเพศชายและเพศหญิงมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.656 ในส่วนของการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าการตระหนักต่อการประกันสุขภาพและการประกันชีวิตควรครอบคลุมทุกเพศมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.674 ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่าง พ.ร.บ. คู่ชีวิต พบว่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.467 มีการรับรู้ต่อสิทธิความเท่าเทียมทางเพศอยู่ในระดับปานกลางและด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต อยู่ในระดับน้อย การศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ทั้งด้านทัศนคติ การรับรู้และการตระหนักต่อสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ รวมถึงความพึงพอใจที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตที่ยังไม่เท่าเทียมกันในประเทศไทยและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศด้านประเด็นต่าง ๆ อันจะนำไปเป็นแนวทางและพัฒนากฎหมายหรือปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตนี้ให้เป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

คำสำคัญ : ทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก, สิทธิมนุษยชน, ความเท่าเทียมทางเพศ, กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

Title	ATTITUDE, PERCEPTION, AND AWARENESS OF HUMAN RIGHTS AND GENDER EQUALITY OF LGBTQ COMMUNITY IN THAILAND
Author	Mr. Pakkapong Punthiya
Degree	Master of Economics in Applied Economics
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Thanchanok Bejrananda

ABSTRACT

This research objective to study the level of opinions in attitudes, recognition, awareness of the human rights, gender equality rights of LGBT people in the Gender Equality Claim and the Marriage Act. The study has applied social theory Psychology and economics in the behavioral explanation of LGBTI people as well as using statistical methods to study various statistics, and using economic models that represent important characteristics of the target audience. This research focuses mainly on survey research, which survey By using the online questionnaire to ask questions from LGBTQ people in Thailand. There are 516 audiences surveying and were analyzed there attitudes, recognition and awareness of the importance of human rights and gender equality claims, including the factors affecting support for the Civil Partnership Bill people in Thailand. The results showed that LGBTQ people's opinions on attitudes, perceptions and awareness of human rights and gender equality rights were at the highest level. There is average between 4.50 - 5.00. They thought that LGBT should be empowered with the highest male and female gender equality at an average of 4.656. The part of the awareness of human rights and the demand for gender equality, respondents agreed that health and life insurance should cover all genders as much as possible, there was 4.674. The perception of benefits or welfare from the Civil Partnership Bill, was found that a mean score of 7.467. The perception of gender equality rights. The factors affecting support and content with the Civil Partnership Bill at a low lever. This study will inform the attitude, recognition, awareness of unequal human rights in various areas in Thailand and the demand for gender equality in various issue. In addition they lead to the development of legislation or adjust the draft of the Civil Partnership Bill to accepted among the LGBTQ people.

Keywords : Attitude, Perception, Awareness, Human Rights, LGBT Community, Gender Equality

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรณชนก เพชรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตวิทย์ อัจฉริยะพานิชกุล กรรมการที่ปรึกษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวรัตน์ กุศล กรรมการที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้ความรู้ การแนะนำแนวทางตลอดจนการให้คำปรึกษาซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับวิทยานิพนธ์ เอื้อเพื่อกำล้างความคิดและสติปัญญาแก่ผู้วิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ รวมไปถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง รวมไปถึงการดำเนินเอกสารต่างๆ ตลอดช่วงการทำวิทยานิพนธ์ ต่อมาขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้คือกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยทุกท่าน ที่ร่วมตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมถึงทุกท่านที่มีได้เอื้อนนามในการอนุเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี และกราบขอบพระคุณกำลังใจสำคัญจากครอบครัว คุณแม่ พรพิมล ปัญธิญา ที่ให้ความช่วยเหลือด้วยแรงกายแรงใจและคำปรึกษาที่ดีและขอบคุณเพื่อนทั้งสี่ เพื่อนบัว พิมมี ไนน และแพรว ที่อยู่ร่วมกันฝ่าฟันจนประสบความสำเร็จในครั้งนี้

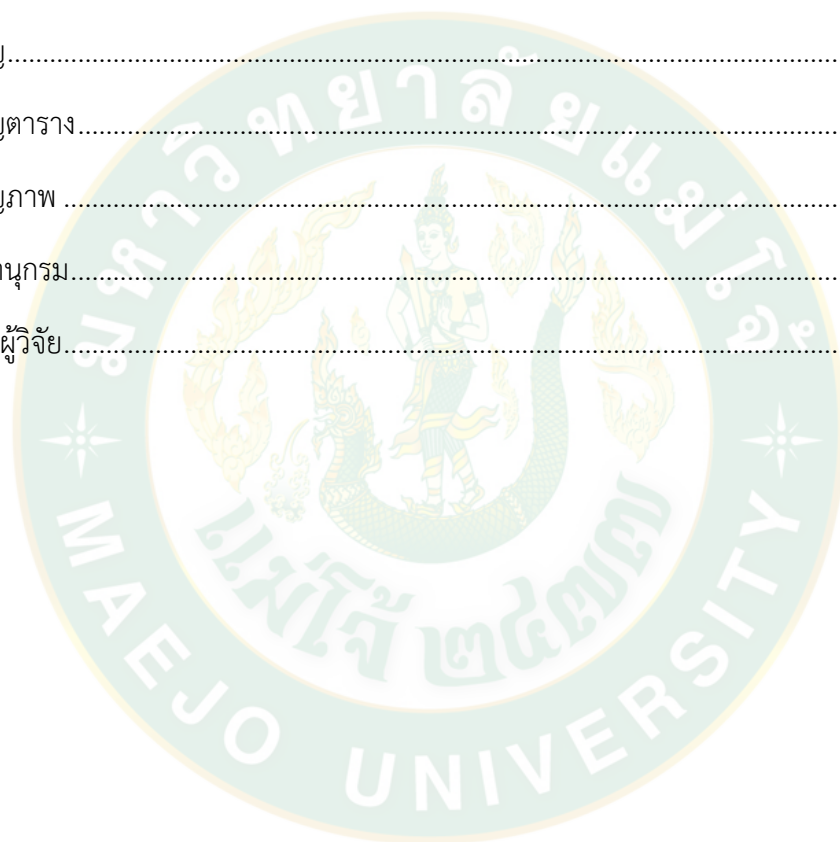
สุดท้ายนี้ผู้วิจัยมีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและเป็นแรงขับเคลื่อนต่อการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ตลอดจนผู้ที่สนใจในประเด็นเรื่องความหลากหลายทางเพศต่อไปในอนาคต หากมีข้อผิดพลาดประการใดของการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ผู้วิจัยขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

ภคพงศ์ ปัญธิญา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บรรณานุกรม.....	68
ประวัติผู้วิจัย.....	80

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบเงื่อนไขกฎหมายสมรสเพศเดียวกันของไต้หวันและประเทศไทย.....	3
ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n=516).....	35
ตารางที่ 3 แสดงทัศนคติของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย (n=516).....	37
ตารางที่ 4 แสดงการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศด้านต่างๆของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย (n=516).....	37
ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย	38
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ทัศนคติ การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย (n=516).....	39
ตารางที่ 7 ตารางแสดงค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรต่างๆ	40
ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของทัศนคติ,การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจกับระดับการศึกษา.....	43
ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของทัศนคติ,การรับรู้,การตระหนัก และความพึงพอใจกับอาชีพ	44
ตารางที่ 11 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนกับอาชีพด้วยวิธีการ LSD.....	45
ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของทัศนคติ,การรับรู้,การตระหนัก และความพึงพอใจกับระดับรายได้.....	46
ตารางที่ 13 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีความคิดเห็นของการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่างพ.ร.บ. คู่ชีวิตกับช่วงรายได้ด้วยวิธีการ LSD	47
ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของทัศนคติ,การรับรู้,การตระหนัก และความพึงพอใจกับศาสนา.....	48

ตารางที่ 15 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีระดับความคิดเห็นของความพึงพอใจในร่าง
 พรบคูชีวิต กับศาสนาด้วยวิธีการ LSD..... 49

ตารางที่ 16 ตารางแสดงผลประมาณค่าโดยใช้แบบจำลอง Ordinal Logistic Regression Model 50

ตารางที่ 17 ผลการวิจัยจากผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects)..... 53

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แผนภาพการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two – way Analysis of Variance)	18
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการศึกษา (Study framework)	27

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

หลายปีที่ผ่านมาทั่วโลกได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ หลังจากข่าวการจลาจลที่สโตนวอลล์ในปี 1969 ทำให้เกิดกระแสของการเรียกร้องเสรีภาพในการแสดงออกของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในหลายประเทศ เช่น อังกฤษ เยอรมนี ฝรั่งเศส เบลเยียม ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และเมืองอื่นๆในสหรัฐอเมริกา และหลายองค์กรก็ยังคงมีบทบาทสำคัญในการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนให้กับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศจนถึงทุกวันนี้ (Josh Jackman and Lydia Smith, 2018) วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ซึ่งเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมากในระดับสากลและมีการพัฒนาสิทธิมากขึ้นต่างจากเดิมที่มีการกีดกันและการปฏิบัติเชิงลบต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (Sexual Diversity) (บุษกร สุริยสาร, 2557) จากสถานการณ์การละเมิดสิทธิต่าง ๆ ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศและการรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องสิทธิที่พึงมีพึงได้ของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเพิ่มมากขึ้นทำให้ประชาคมโลกเริ่มตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น จึงมีกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในหลายประเทศได้ทำการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ ในทวีปเอเชียได้มีการผลักดันสิทธิความเท่าเทียมทางเพศและประสบความสำเร็จในการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเหตุการณ์ที่สำคัญเกิดขึ้นที่ไต้หวันหรือสาธารณรัฐจีน โดยเริ่มต้นจากการเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพของชนกลุ่มน้อย รวมถึงกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในไต้หวัน โดย TAPCPR (Taiwan Alliance to Promote Civil Partnership Rights) ได้เสนอรูปแบบของกฎหมายเพื่อครอบคลุมกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ดังนี้ 1.กฎหมายสมรสเท่าเทียม (Equal Marriage / Marriage Equality) 2.กฎหมายจดทะเบียนคู่ชีวิต (Partnership System) 3.กฎหมายรับรองการใช้ชีวิตร่วม (Multiple-Person Household) ต่อมาสภานิติบัญญัติไต้หวันได้ผ่านกฎหมายที่ชื่อว่า กฎหมายประกอบคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 748 โดยสาระสำคัญของกฎหมายคือให้บุคคลสองคนที่มีเพศเดียวกันสามารถจดทะเบียนตามกฎหมายนี้ในรูปแบบของกฎหมายเฉพาะและเมื่อจดทะเบียนแล้ว บุคคลทั้งสองถือเป็น 'คู่สมรส' เหมือนกับคู่สมรสชายหญิงที่จดทะเบียนตามกฎหมายแพ่ง

ในส่วนของประเทศไทยนั้นสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ตามมาตรา 4 มาตรา 5 และมาตรา 30 ซึ่งเน้นถึงหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ความเสมอภาคและเสรีภาพและได้ระบุถึงการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญซึ่งถือว่าเป็นความก้าวหน้าของกฎหมายไทยที่ได้ระบุถึงความหลากหลายทางเพศในกฎหมายสูงสุดของประเทศ อีกทั้งในสังคมไทยโดยทั่วไปไม่ได้มีการต่อต้านกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตามในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายใดที่รับรองและให้ความคุ้มครองเฉพาะแก่กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเพื่อให้ได้รับสิทธิต่างๆ เช่น สิทธิการสมรสในเพศเดียวกัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 ซึ่งเป็นกฎหมายทางเลือกในการคุ้มครองและป้องกันสิทธิให้กับผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศและส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง มีสิทธิเลือกได้ว่าจะใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกันแบบจดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรส ซึ่งในขณะที่คู่รักเพศเดียวกันไม่มีแม้โอกาสเลือกซึ่งส่งผลให้คนรักเพศเดียวกันขาดสิทธิหลายอย่างที่พึงมีในฐานะคนในครอบครัวเดียวกันรวมถึงกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศนับว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นเครื่องมือทางกฎหมายชิ้นแรกของประเทศไทยที่มีการปกป้องคุ้มครองผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศสิทธิตามกฎหมายคู่รักเพศชายเพศหญิงและประเทศไทยยังมองว่าสิทธิด้านอื่นๆ สำคัญมากกว่าสิทธิของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ต่อมาในปี พ.ศ.2562 หลังจากที่ประเทศไทยมีการจัดการเลือกตั้งและมีการเปิดประชุมสภาขึ้นทำให้มีการต่อสู้เพื่อสิทธิและเสรีภาพ ความเท่าเทียมของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศและได้เริ่มออกมาเคลื่อนไหวอีกทั้งมีความต้องการอยากจะผลักดันให้มีการร่างกฎหมายความเท่าเทียมทางเพศขึ้นมา ทำให้กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการเรียกร้องสิทธิบางประการที่ตนเองยังไม่ได้รับ โดยหากเปรียบเทียบข้อกฎหมายการสมรสในเพศเดียวกันของไต้หวันและประเทศไทยนั้นก็มีความแตกต่างกันอยู่มากในบางประการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบเงื่อนไขกฎหมายสมรสเพศเดียวกันของไต้หวันและประเทศไทย

หัวข้อ	ไต้หวัน		ประเทศไทย	
	เพศเดียวกัน มาตรา 2	ต่างเพศ มาตรา 972	เพศเดียวกัน มาตรา 3	ต่างเพศ มาตรา 1448
อายุ	18 ปี	ชาย อายุ 17 ปี หญิง อายุ 15 ปี	20 ปี	17 ปี โดยมี ความยินยอม หรือบรรลุนิติ ภาวะหรือศาล อนุญาต
การจดทะเบียน กับต่างชาติ	ฝ่ายหนึ่งเป็นคนสัญชาติไต้หวันและ อีกฝ่ายเป็นต่างชาติ(ต้องเป็นประเทศ ที่มีกฎหมายสมรสเพศเดียวกันตาม 'กฎหมายว่าด้วยตีความกฎหมาย แพ่งตามประเทศอื่น')	ไม่จำกัด สัญชาติทั้งสอง ฝ่าย	ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมี สัญชาติไทย	ไม่จำกัด สัญชาติทั้งสอง ฝ่าย
การรับมรดก	ได้	ได้	ได้	ได้
การรับบุตรบุญ ธรรมร่วมกัน	ได้ แต่ต้องเป็นบุตรทางสายเลือดของ อีกฝ่าย	ได้	ไม่ได้	ได้
การอุ้มบุญ	ไม่ได้	ได้	ไม่ได้	ได้
สิทธิและหน้าที่ อื่นๆตาม กฎหมาย เช่น ประกันสังคม	ได้ (เนื่องจากผู้จดทะเบียนถือเป็นคู่ สมรสเหมือนกับกฎหมายแพ่งในไต้หวัน)	ได้	ไม่ได้ (เนื่องจากผู้จดทะเบียนถือเป็น คู่ชีวิต มิใช่คู่ สมรส)	ได้
การสิ้นสุด ความสัมพันธ์	ความตายหรือความยินยอมของทั้ง สองฝ่ายหรือฟ้องศาล	ความตายหรือ ความยินยอม ของทั้งสองฝ่าย หรือฟ้องศาล	ความตายหรือ ความยินยอม ของทั้งสองฝ่าย หรือฟ้องศาล	ความตายหรือ ความยินยอม ของทั้งสองฝ่าย หรือฟ้องศาล

ที่มา: กฎหมายแพ่ง,กฎหมายประกอบคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญที่ 748 (ไต้หวัน)

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์,ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ร่างที่ 4 โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (ฉบับ ครม.
รับหลักการ ปี 2561) (ประเทศไทย)

เมื่อพิจารณาบทกฎหมายทำให้ได้เห็นว่าสามารถเป็นประเทศแรกในเอเชียที่อนุญาตให้คู่รักเพศเดียวกันจดทะเบียนสมรสกันได้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งทำให้ความรักของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายเท่าเทียมกับคู่รักต่างเพศ ถือว่าเป็นก้าวแห่งความสำเร็จที่ทำให้กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้มีสิทธิทางกฎหมายค่อนข้างเท่าเทียมกับกลุ่มคู่รักต่างเพศและ เป็นก้าวสำคัญของมวลมนุษยชาติที่จะได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันในทางกลับกันปัญหาของการที่ไทยไร้ซึ่งกฎหมายรองรับเพศสถานะ/อัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลปรากฏให้เห็นตามสื่อมากมายในเชิงที่น่าสลดใจอย่างถึงที่สุด เช่น กะเทยถูกจำกัดไม่ให้เข้าศึกษาในบางสาขาของมหาวิทยาลัย, คนข้ามเพศถูกจำกัดการแต่งเครื่องแบบนักศึกษาตามเพศสภาพ ทั้งในการเรียนทั่วไปและในงานรับปริญญาบัตร, ข้าราชการครูที่เป็นหญิงข้ามเพศถูกคณะกรรมการประเมินครูผู้ช่วยให้ “ไม่ผ่าน” พร้อมทั้ง ถูกตำหนานองว่าเป็นขยะที่มีชีวิต ถูกเลือกปฏิบัติในการเลื่อนขั้นเงินเดือน และถูกบีบให้ลาออก, หญิงข้ามเพศ ถูกมหาวิทยาลัยเข้ามาแทรกแซงการพิจารณาการจ้างอาจารย์ของคณะไม่ให้รับเธอเข้าทำงาน ทั้งที่ทางทางคณะรับเธอเป็นอาจารย์แล้ว แต่ยังสร้างเงื่อนไขใหม่ในการพิจารณา อาศัยจากข้อความและรูปต่าง ๆ ในสื่อสังคมเป็นเกณฑ์และยังมีกรณีที่ถูกระบุค่านำหน้านามว่า “นาย” อยู่บ่อยครั้งและกรณีข้าราชการที่เป็นหญิงข้ามเพศ ไม่สามารถใช้สิทธิข้าราชการเบิกจ่ายยาให้ชายคนรักที่เป็นมะเร็งระยะสุดท้ายได้ ด้วยเหตุที่ฝ่ายหนึ่ง ไม่ได้เป็นเพศหญิงแต่กำเนิดพวกเขาจึงไม่สามารถจดทะเบียนสมรสกัน และไม่ได้เป็นสามี-ภรรยาตามกฎหมายจนสุดท้ายฝ่ายชายได้เสียชีวิตลง ซึ่งประเด็นเหล่านี้้อาจจะทำให้เกิดคำถามว่าสิทธิของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศไม่เท่าเทียมเหมือนกับสิทธิของคู่รักต่างเพศชายหญิงไม่ว่าจะเป็นบุคคลทั่วไปหรือบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ทั้งนี้การออกร่างพระราชบัญญัติชีวิตอาจจะมีอิทธิพลต่อการสนับสนุนและความคิดเห็นต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

จากประเด็นปัญหาของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยที่กล่าวมาข้างต้นคนกลุ่มเหล่านี้ยังขาดสิทธิเสรีภาพในด้านต่าง ๆ บางประการ เช่น สิทธิการสมรสในเพศเดียวกัน สิทธิการแต่งกายตามเพศสภาพ สิทธิการเลือกปฏิบัติ เป็นต้น ดังนั้นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจึงได้มีการเรียกร้องเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิหรือข้อกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในไทยยังประสบปัญหาเหล่านี้อยู่ รวมถึงสิทธิประโยชน์ในบทกฎหมายในประเทศไทยที่ยังไม่สามารถประกาศใช้ได้และกำลังถูกกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศวิพากษ์วิจารณ์ว่าเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติชีวิตนั้นยังไม่ครอบคลุมและยังไม่เท่าเทียมกับบุคคล

ต่างประเทศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ การรับรู้และการตระหนักต่อสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ รวมถึงความพึงพอใจที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคูชีวิตในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย รวมถึงทราบถึงสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่าง พ.ร.บ. คูชีวิต เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยยังไม่ได้รับ หรือยังไม่ประกาศใช้ พ.ร.บ. คูชีวิต รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คูชีวิต ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ทำให้ร่างพระราชบัญญัติคูชีวิตฉบับใหม่นี้ยังไม่ได้ประกาศใช้และยังไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในไทยซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้เป็นผู้ที่จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากร่างพระราชบัญญัติคูชีวิตฉบับใหม่ โดยการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นด้านความหลากหลายทางเพศ สิทธิ บทกฎหมายและความเท่าเทียมทางเพศนั้นยังมีงานวิจัยไม่มากนักที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าว ดังนั้นในการศึกษารุ่นนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์ทัศนคติ การรับรู้และการตระหนักถึงการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยและรวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคูชีวิต เพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีอยู่ในสังคมไทยมาอย่างยาวนานและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน บทกฎหมายและความเท่าเทียมทางเพศ เพื่อผลการศึกษาที่ได้จะสามารถส่งเสริมและเป็นตัวช่วยสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย รวมทั้งการที่ประเทศไทยอยู่ในกระบวนการผลักดันร่างพระราชบัญญัติคูชีวิตให้เกิดขึ้นและทำให้สังคมไทยและประเทศไทยเปิดรับหรือยอมรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติและการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการตามร่างพระราชบัญญัติ คูชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คูชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาในครั้งนี้คาดว่าจะทำให้ทราบถึงทัศนคติต่อสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ ที่ยังไม่เท่าเทียมกันในประเทศไทยและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศด้านประเด็นต่าง ๆ ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศรวมถึงการรับรู้ถึงร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คู่ชีวิต ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย โดยผู้วิจัยคาดว่าดังนี้

1. ทราบถึงทัศนคติและการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน รวมถึงการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการตามร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย รวมถึงทัศนคติและการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน สามารถนำไปปรับปรุงหรือแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย เพื่อสร้างความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน

2. ได้แนวทางเพื่อนำไปเป็นแนวทางและพัฒนาบทกฎหมายหรือปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิตนี้ให้เป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ รวมถึงการเพิ่มระดับคุณภาพของบทกฎหมายให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งมาจากการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต

3. ได้แนวทางการส่งเสริมและการพัฒนาการบริหารจัดการให้เกิดความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงตัวบุคคลที่เป็นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในการสร้างทัศนคติ การรับรู้และการตระหนักเชิงบวกต่อสิทธิมนุษยชนและต่อร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาบทกฎหมายเหล่านี้ให้ประกาศใช้ได้บทกฎหมายและพัฒนาสังคมและประเทศไทยในอนาคต

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาทัศนคติ การรับรู้และการตระหนักถึงการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยประชากรของการศึกษาคือกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยและข้อมูลผู้วิจัยจึงใช้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2564 เก็บรวบรวมทางออนไลน์โดยจะแจกไว้ในกลุ่ม Facebook ที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศจะเข้าไปรวมกลุ่มกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือ LGBTQ คือ คำว่า LGBT จึงย่อมาจาก (Lesbian) กลุ่มรักร่วมเพศหญิง (Gay) กลุ่มรักร่วมเพศชาย (Bisexual) กลุ่มคนที่รักได้ทั้งสองเพศ และ (Transgender) กลุ่มคนข้ามเพศ ซึ่งมีความหมาย เช่นเดียวกับคำย่อ LGBTI หรือ LGBTIQ และเป็นคำย่อที่เลือกใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

2.ร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิตหมายถึง ร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิตฯ ที่ผ่านความเห็นชอบในหลักการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2561และการแก้ไขล่าสุด ณ เดือน มีนาคม 2563

3.เพศวิถี หมายถึง การแสดงออกทางอัตลักษณ์ทางเพศ ความพึงพอใจทางเพศ และพฤติกรรมทางเพศของแต่ละบุคคล

4.การสมรส หมายถึง การใช้ชีวิตคู่ร่วมกันฉันสามีภริยาและต้องมีการจดทะเบียนสมรส จึงจะมีผลตามกฎหมาย

5.คู่ชีวิต หมายถึง บุคคลสองคนซึ่งเป็นเพศเดียวกันโดยกำเนิดและอยู่กินด้วยกันฉันคู่ชีวิตช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูกันตามความสามารถและฐานะของตน

บทที่ 2

ทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องทัศนคติ การรับรู้และการตระหนักถึงการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ได้มีการศึกษาทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความหลากหลายทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ (Sexual Diversity and Gender Identity)
2. สิทธิมนุษยชนและสิทธิทางเพศ (Human Right and Sexual Rights)
3. เพศทางเลือกในบริบทด้านสิทธิสวัสดิการสังคม (Social Welfare Rights)
4. การวิเคราะห์ค่าสถิติ (Statistics)
5. แบบจำลองทางเศรษฐมิติ (Econometrics Models)
6. วิธีการประมาณค่ารวมตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert scale)
7. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)
8. กรอบแนวคิดการศึกษา (Study framework)

1. ความหลากหลายทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ (Sexual Diversity and Gender Identity)

กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (Sexual Diversity) หรือในภาษาอังกฤษใช้ตัวย่อว่า LGBTQ จากอัตลักษณ์ของความเป็นเพศ การผลิตซ้ำในเรื่องเพศวิถี และการตีตราให้มีพื้นที่ทางสังคมที่จำกัด การเลือกรับรู้ของสังคมมองว่า LGBTQ ควรดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามบรรทัดฐานสังคม จนจำกัดวิถีชีวิตและการไม่ยอมรับ การมองกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในลักษณะภาพเหมารวมและในเชิงลบถือเป็นการเลือกปฏิบัติในระดับทัศนคติ แนวคิดสิทธิมนุษยชนระบุให้รับรองและคุ้มครองเฉพาะสิทธิในเรื่องของสิทธิพลเมืองเฉพาะคนในรัฐของประเท่นั้น ๆ ต่อมาก็มีการพัฒนาการของสิทธิมนุษยชนที่ถูกตีความในเรื่องสิทธิทางสังคม สิทธิทางเศรษฐกิจ และสิทธิทางด้านวัฒนธรรม การขยายความดังกล่าวทำให้เกิดการขยายขอบเขตให้ครอบคลุมคนที่ถูกทำให้เป็น คนชายขอบ (Marginalization) ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง คนชรา เด็ก ผู้พิการ รวมถึงผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศด้วย

การขยายความในมิติของสิทธิมนุษยชนจึงทำให้บุคคลถูกทำให้เป็นชายขอบในมิติเพศภาวะได้รับความสนใจในการคุ้มครองมากขึ้น เป็นพัฒนาการในเรื่องของสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย การแสดงบทบาททางเพศ หรือตัวตนทางเพศของบุคคลในสังคม เช่น การแสดงบทบาทความเป็นหญิง หรือความเป็นชาย หรือความเป็นเพศอื่น ๆ ในสังคมของบุคคล เพศสภาพ เป็นผลลัพธ์จากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่เชื่อมโยงกับทัศนคติ ความเชื่อ วัฒนธรรม ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งไม่มีสถานะตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย ตามความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมและไม่จำเป็นจะต้องสอดคล้องกับเพศสรีระหรือเพศกำเนิดก็ได้ อย่างไรก็ตาม ในสังคมที่มีการควบคุมบทบาททางเพศสภาพและ บรรทัดฐานความเป็นหญิงความเป็นชาย (Gender Norm) สูง บุคคลอาจจะไม่สามารถแสดงออกความเป็นเพศของตนเองได้อย่างเต็มที่และจำเป็นต้องแสดงออกบทบาททางเพศตามที่สังคมกำหนด เช่น เกิดเป็นผู้หญิงต้อง เรียบร้อย ต้องใส่กระโปรง เป็นผู้ชายต้องเข้มแข็งเป็นผู้นำ ไม่ร้องไห้ เป็นต้น การควบคุมบทบาททางเพศสภาพ เหล่านี้ส่งผลทำให้คนกลุ่มหนึ่งที่แสดงออกผิดแผกไปจากบรรทัดฐานทางสังคมถูกตีตราทำให้เป็นกลุ่มชายขอบ (Marginalized Group)

การแสดงในอัตลักษณ์ทางเพศของผู้คนภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก นับเป็นบ้านหลังใหญ่ของผู้ที่เป็นกะเทย/คนข้ามเพศ กะเทย คือ บุคคลที่นิยามตนเองด้วยอัตลักษณ์ว่ามีความรู้ทางเพศภาวะตนเองต่างจากเพศกำเนิด และต่างจากบรรทัดฐานทางสังคม ประมาณการว่าในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกมีกะเทยอยู่ประมาณ 9-9.5 ล้านคน แต่ในงานวิจัยเกี่ยวกับกะเทยในภูมิภาคนี้มีขนาดเล็กและไม่สอดคล้องกับประชากรกะเทยในภูมิภาค (Winter, 2012, pp.1-7) ดังนั้นความแตกต่างทางเพศนั้นมีการปรับเปลี่ยนอย่างไม่หยุดนิ่ง และที่สำคัญ วิถีชีวิตเรื่องเพศเป็นเพียงส่วนหนึ่งของตัวตนที่รองจากความ เป็นมนุษย์หรือความหมายของการมีอัตลักษณ์ทางเพศในสังคมของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่อยู่บนฐานของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการเปิดพื้นที่ทางสังคม ในความหมายที่ว่ามีการต่อต้านกับอำนาจที่ไม่ต้องล้มล้างอำนาจเก่า เพียงแค่การปรับโยกย้ายให้ความหมายปรากฏก็พอ กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศสามารถแสดงอัตลักษณ์ที่เลื่อนไหลในวิถีทางเพศได้อย่างเปิดเผย เช่น วงการคาบาเรต์โชว์ แต่นั่นเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จำกัด เพศวิถีที่แสดงตัวตนทางเพศที่แท้จริง ของกะเทยหรือกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีอาจเป็นที่ยอมรับได้ในพื้นที่สาธารณะทั่วไป

(โชคชัย ปรีชาหาญ, 2540) ทำการศึกษาเรื่องวิถีชีวิตของชายรักชาย:ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกเพื่อศึกษา สถานภาพส่วนบุคคลของชายรักร่วมเพศวิถีชีวิตของชายรักร่วมเพศ ลักษณะการร่วมตัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของชายรักร่วมเพศทัศนคติของชายรัก

ร่วมเพศที่มีต่อตนเองและสังคม ผลการศึกษาพบว่า ชายรักร่วมเพศกลุ่มเปิดเผยมีการศึกษาน้อย ไม่มีอาชีพประจำที่แน่นอน รายได้ส่วนใหญ่มาจากการขายบริการทางเพศในขณะที่ชายรักร่วมเพศกลุ่มไม่เปิดเผยจะมีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า มีอาชีพประจำมั่นคงและไม่ขายบริการทางเพศ ชายรักร่วมเพศจะมีความสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มอย่างใกล้ชิด มีการร่วมตัวกันเป็นกลุ่มส่วนชายรักร่วมเพศกลุ่มไม่เปิดเผยจะไปยังแหล่งพบปะเพื่อหาคนที่ตนสนใจและมีรสนิยมเหมือนกันเท่านั้นไม่มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นใด (โชคชัย ปรีชาหาญ, 2540) สอดคล้องกับการศึกษาของ (รวมพล สายอรุณ, 2541) เรื่องภาพลักษณ์เกย์ในสายตานักศึกษา ได้ทำการศึกษาพูดคุยกับนักศึกษาที่สามารถให้ภาพของอัตลักษณ์ของเกย์ เช่น การกล่าวว่า เกย์ที่รู้สึกว่าเป็นผู้หญิงและวางแผนในอนาคตที่จะทำการผ่าตัดแปลงเพศ แต่ก็มีบางคนที่พยายามทำตัวเองให้เหมือนผู้หญิงแต่ไม่ยอมผ่าตัดแปลงเพศ โดยผลการศึกษาพบว่าแบบภาพลักษณ์ภายนอกที่คิดว่าเป็นเกย์มากที่สุดคือเหมือนผู้ชายทั่วไปและกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่คิดว่าตนเองเป็นเกย์ อาจแสดงออกในทุกรูปแบบมีภาพลักษณ์ เกย์ว่ามีเพศสัมพันธ์กับชายเท่านั้นและอาชีพ นักศึกษายอมรับให้เกย์เป็นได้มากที่สุดคือช่างเสริมสวย ทัศนศึกษาที่ยกขึ้นมาก็เพื่อชี้ให้เห็นความแตกต่างหลากหลายทางเพศ วิพากษ์การศึกษาในอัตลักษณ์ของเพศว่า งานส่วนใหญ่มองไม่เห็นความแตกต่างของเพศและงานวิจัยส่วนใหญ่มีปัญหาเพราะไม่ได้มองที่ระดับบุคคล ไม่มองว่ากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเข้าใจในวิถีชีวิตและดำเนินชีวิตอย่างไร การมองข้ามจุดนี้ไปจึงมีงานวิจัยที่ทำความเข้าใจกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศจากด้านนอก งานวิจัยส่วนใหญ่ที่มีต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศไม่มีการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่ก็มักอธิบายจากมุมมองและประสบการณ์ของตนเอง

2.สิทธิมนุษยชนและสิทธิทางเพศ (Human Right and Sexual Rights)

กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือ LGBTQ มักถูกเลือกปฏิบัติจากบุคลากรภาครัฐ และบุคคลทั่วไปที่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในตัวตนและวิถีชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ การรับรู้เรื่องความแตกต่างทางเพศจึงเป็นผลพวงมาจากการยึดมั่นและติดอยู่ภายใต้วัฒนธรรมความเป็นเพศกระแสหลักแบบหญิงชายตายตัว โดยผู้ที่จัดวางตนเองในกรอบแห่งเพศกระแสหลักจะได้รับการยอมรับและมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ได้มากกว่ากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ทำให้เกิดช่องว่างหรือการขาดชุดความรู้และการทำความเข้าใจ ผลที่ตามมาคือการขาดบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนในเรื่องความเข้าใจตัวตนของ LGBTQ ส่งผลต่อรูปแบบการให้บริการทางสังคมไปจนถึงการสร้างนโยบายที่ขาดมิติความละเอียดอ่อนต่อประเด็นความ

หลากหลายทางเพศ บุคคลที่มีเพศสภาพแตกต่างจากเพศกำเนิดนั้นหมายถึงบุคคลที่เกิดมาเป็นเพศกำเนิดหนึ่งแต่นิยามตนเอง หรือแสดงออกแตกต่างออกไป ไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิด ซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกว่า Transgender หรือคนข้ามเพศ คนข้ามเพศกำหนดนิยามตนเองหรือมีสำนึกรู้ว่าตนเองมีเพศสภาพที่แตกต่าง จากเพศสรีระและบทบาททางเพศที่สังคมกำหนด โดยแบ่งออกเป็นบุคคลที่เกิดมามีอวัยวะเพศชายแต่นิยาม ตนเองและแสดงออกเป็นผู้หญิง (Male - to - female) ในภาษาไทยเรียกว่า ผู้หญิงข้ามเพศ และบุคคลที่เกิด มามีอวัยวะเพศหญิง แต่แสดงออกหรือนิยามตนเองว่าเป็นผู้ชาย (Female - to - male) ในภาษาไทยเรียกว่า ผู้ชายข้ามเพศ (การกำหนดคำเรียกนั้นจะยึดเพศที่บุคคลนั้นต้องการจะเป็นเป็นหลัก) ในกลุ่มคนข้ามเพศยังมี ความหลากหลาย ของอัตลักษณ์และการแสดงออกในหลายระดับ ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจ ความต้องการ ความ พร้อมในด้านต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล บางคนอาจจะพอใจในการแต่งกายและแสดงออกข้ามเพศ แต่ไม่ต้องการ ใช้ฮอร์โมนเพื่อเปลี่ยนแปลงร่างกาย หรือไม่เข้ารับการผ่าตัดแปลงเพศก็ได้ (ทั้งนี้อาจจะขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลด้วย) หรือบางคนอาจจะต้องการเปลี่ยนเพศสรีระด้วยการผ่าตัดแปลงเพศ และการ ใช้ฮอร์โมนเพื่อข้ามความหลากหลายของเพศที่เรียกกันในปัจจุบัน กลุ่มคนเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในสังคม ความรักไม่จำกัดเพศอีกต่อไปและในขณะเดียวกันสังคมได้มีการยกย่องกลุ่มคนที่เป็นเพศที่สามมากยิ่งขึ้นในฐานะบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติในทางที่สร้างสรรค์ พวกเขาไม่ได้เป็นเพียง ตัวตลก สิ่งแปลกปลอม หรือแค่สีสันให้กับสังคมอีกต่อไปแต่พวกเขาเป็นกลุ่มคนที่ใช้ความรู้ความสามารถใน การอยู่ร่วมกับสังคมได้เช่นเดียวกับกลุ่มคนทั่วไปไปเป็นเพศที่ตนเองเป็นอย่างสมบูรณ์ในปัจจุบันเทคโนโลยีทาง การแพทย์พัฒนาไปมาก และสามารถทำการผ่าตัดแปลงเพศจากหญิงเป็นชายและชายเป็นหญิงได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในหลายประเทศมีการรับรองเพศที่เปลี่ยนแปลงใหม่ของคนข้ามเพศอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยการอนุญาตให้เปลี่ยนคำนำหน้าและรับรองสิทธิตามเพศที่เปลี่ยนแปลงไป

สิทธิทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนมาช้านาน สิทธิทางเพศ หมายถึงสิทธิในการใช้ชีวิตด้วยเพศวิถีหนึ่งๆ ที่ปราศจากความรุนแรง การเลือกปฏิบัติและการบังคับด้วยกำลัง โดยมีพื้นฐานบนความเท่าเทียม ความเคารพและเป็นธรรม (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554) สิทธิทางเพศถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประกาศเมื่อ พ.ศ. 2537 ณ เมืองวาเลนเซีย ประเทศสเปน ซึ่งโดยคำจำกัดความแล้วครอบคลุมแนวคิดเรื่องเพศวิถีในฐานะที่เป็นคุณลักษณะของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนรักต่างเพศหรือคนรักเพศเดียวกันคนแก่หรือคนหนุ่มในทุกประเทศ ทุกวัฒนธรรมและทุก

ศาสนา รวมถึงสิทธิที่จะได้มาซึ่งอิสรภาพทางเพศ สิทธิในการแสดงออกทางเพศและสิทธิในความพึงพอใจทางเพศ อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน “สิทธิทางเพศ” มักจะถูกใช้เพื่อระบุถึงการเรียกร้องสิทธิเฉพาะสำหรับอัตลักษณ์หรือพฤติกรรมทางเพศของผู้มีความหลากหลายทางเพศเท่านั้น ทั้งนี้เพราะกรอบความเชื่อเรื่องเพศยอมรับการร่วมเพศและเพศสัมพันธ์เพื่อการสืบเผ่าพันธุ์มนุษย์ รูปแบบของเรื่องเพศที่สังคมเห็นว่าถูกต้องชอบธรรมจึงจำกัดอยู่เฉพาะการเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิงในสถาบันการแต่งงานในระบบผัวเดียว เมียเดียว (ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, 2551)

การศึกษาของ Winter (2012) เกี่ยวกับความเป็นกะเทยในฐานะที่เป็นคนชายขอบของสังคมในเอเชียและแปซิฟิกทำการศึกษาทบทวนงานตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 2000-2008 จากทั้งงานวิจัย รายงานการศึกษา หนังสือและงานจากองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าและประมวลผล พบว่า ปัญหาเรื่องสิทธิทางเพศ การตีตราและการถูกเลือกปฏิบัติเป็นปัญหาหลักของกะเทยในภูมิภาคนี้และส่งผลกระทบต่อเรื่องอื่นๆ การถูกเลือกปฏิบัติจากครอบครัว ล่วงละเมิดทางเพศ การข่มขืนทั้งจากบ้าน โรงเรียน ที่ทำงานรวมถึงการไม่ได้ยอมรับจากสังคม กะเทยหลายคนเข้าไม่ถึงระบบการศึกษา ส่งผลทำให้ไม่มีวุฒิการศึกษาและนำไปสู่การไม่มีงานทำกลายเป็นคนชายขอบทั้งในระบบสังคมและระบบเศรษฐกิจ การสนับสนุนโดยกฎหมายในเอเชียและแปซิฟิกไม่มีกฎหมายสำหรับสิทธิปกป้องหรือสิทธิคุ้มครองและในบางประเทศยังมีกฎหมายลงโทษทางอาญา จึงทำให้กะเทยตกอยู่ในภาวะการคุกคามจากการเอารัดเอาเปรียบโดยที่ไม่มีกฎหมายคุ้มครองตั้งแต่การรับรองเพศจนถึงบริการสวัสดิการต่าง ๆ (Winter, 2012, p.5) สอดคล้องกับการศึกษาของ Godwin (2010) ที่ศึกษาเรื่องระบบของกฎหมายสิทธิมนุษยชน และเอชไอวีในชายที่มีสัมพันธ์กับชายและกะเทย/คนข้ามเพศในเอเชียและแปซิฟิก ทำการศึกษาทั้งภูมิภาคใน 48 ประเทศ เพื่อศึกษาช่องว่างของกฎหมาย และการทำงานของภาคประชาสังคมที่สนับสนุนให้เกิดกฎหมาย พบว่าในเอเชียมี 19 ประเทศใน 48 ประเทศ ยังมีกฎหมายที่ลงโทษคนด้วยเหตุแห่งความเป็นเพศ จึงทำให้กลายเป็นคนชายขอบตามกฎหมายและมีบทลงโทษด้วย การจัดบริการทางสุขภาพให้กลุ่มชายรักชายและกลุ่มกะเทยจึงไม่มี ทั้งนี้ยังพบว่า มีเพียงร้อยละ 20 ของชายรักชายและกะเทยที่เข้าถึงบริการการป้องกันเอชไอวี/เอดส์ (Godwin, 2010, p.21) ซึ่งให้เห็นว่าข้อมูลในระดับภูมิภาคที่ปรากฏสะท้อนว่ายังมีช่องว่างเรื่องการถูกนับรวม (Inclusive) ทั้งสิทธิมนุษยชนและสิทธิทางเพศในฐานะพลเมืองและต้องศึกษาในเรื่องสวัสดิการสังคมที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้นจากสถานการณ์สังคมของกลุ่มคนที่มีความ

หลากหลายทางเพศและควรวិพากษ์แนวคิดทางสังคมที่สะท้อนการตีตราและการเลือกปฏิบัติรวมไปถึงข้อเสนอต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศด้วย

3. เพศทางเลือกในบริบทด้านสิทธิสวัสดิการสังคม (Social Welfare Rights)

LGBTQ หรือ เพศหลากหลายมักถูกเลือกปฏิบัติจากบุคลากรภาครัฐที่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในตัวตนและวิถีชีวิตของเพศหลากหลาย การรับรู้เรื่องความแตกต่างหลากหลายทางเพศจึงเป็นผลพวงมาจากการยึดมั่นและติดอยู่ภายใต้วัฒนธรรมความเป็นเพศกระแสหลักแบบหญิงชายตายตัว โดยผู้ที่จัดวางตนเองในกรอบแห่งเพศกระแสหลักจะได้รับการยอมรับและมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ ได้มากกว่าเพศหลากหลาย เกิดช่องว่างหรือการขาดชุดความรู้และการทำความเข้าใจผลที่ตามมาคือการขาดบุคลากรทั้งภาครัฐในเรื่องความเข้าใจตัวตนของ LGBTQ ส่งผลต่อรูปแบบการให้บริการทางสังคมไปจนถึงการสร้างนโยบายที่ขาดมิติความละเอียดอ่อนต่อประเด็นความหลากหลายทางเพศการรวบรวมประเด็นสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของ LGBTQ ระบุอย่างชัดเจนถึงสถานการณ์การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศโดยเฉพาะที่เกิดกับกะเทย/สาวประเภทสอง/คนข้ามเพศ ว่าเกิดการละเมิดสิทธิขั้น ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของการแต่งกายในการเข้ารับปริญญา การห้ามแต่งกายตามเพศภาวะที่ตนเลือกในสถานศึกษา นอกจากนี้ บางสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยยังไม่เปิดรับนักศึกษาที่เป็นกะเทยเข้าศึกษา และกรณีเอกสาร สด.43 หรือใบตรวจรับรองทหารกองเกิน เป็นเอกสารทางราชการระบุว่ากะเทยเป็นผู้มีความผิดปกติทางจิตถาวร และถูกระบุว่า “เป็นโรคจิตวิกลจริต” ในเอกสารสำคัญ แม้จะมีกฎหมายให้แก้ไขแล้วแต่ก็ยังมีพบว่ามีภาระในเชิงลบอยู่ทุกปี

หากกล่าวถึงระบบการให้บริการทางสวัสดิการที่มีต่อการกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า มีการสำหรับสวัสดิการสังคมด้านอื่นๆ ยังไม่พบหลักฐานหรือการศึกษาวิจัยที่ชัดเจนทั้งในทางนโยบายและในทางปฏิบัติกล่าวได้ว่าความรู้ในการทำงานกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และข้อมูลที่เป็นหลักฐานในเชิงสถิติหรือรายงานที่เป็นประโยชน์และจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีอยู่อย่างจำกัด ทั้งที่มีการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมทั้งในระดับปฏิบัติคือการรวบรวมประเด็นและลุกขึ้นมาเรียกร้องด้วยตนเอง เช่น การเปลี่ยนค าน้ำนาม กฎหมายแต่งงานของคนรักเพศเดียวกัน รวมทั้งการเคลื่อนไหวในระดับนโยบาย เช่น กรณีใบ สด.43 การเกณฑ์ทหารของกะเทยในการขอให้มีการเปลี่ยนแปลงการระบุให้เป็นบุคคลเพศสภาพไม่ตรงกับเพศ

กำเนิด หรือแม้แต่การเคลื่อนไหวในการผลักดันพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 การขานรับของภาครัฐมีน้อยมากหากเทียบกับปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องด้วยกลไกในระบบของราชการยังไม่สามารถรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริง งานส่วนใหญ่จึงเป็นงานของกลุ่มของนักเคลื่อนไหวหรือภาคประชาสังคม ไม่เพียงพอและตอบสนองต่อปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ สังคมไทยจะมีแนวโน้มการยอมรับความหลากหลายทางเพศได้มากขึ้นแบบทีละเรื่องอย่างช้าๆ ค่อยเป็นค่อยไป ไม่ก้าวกระโดดในด้านสิทธิแต่ในทางกลับกันในด้านทุนนิยม บริโภคนิยม การท่องเที่ยวจะถีบตัวไปไว้มากเพื่อตอบโจทย์ของเพศหลากหลาย

การศึกษาของ (กฤษฎาชนม์ สุขยะฤกษ์, 2009) ครั้งนี้ยังทำให้เห็นรากอคติทางเพศในสังคมไทยและนักวิชาชีพบางส่วนที่มีต่อคนข้ามเพศ พบว่า ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศที่ศึกษาและประกอบอาชีพทางสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและการศึกษา เช่น กรณีของนักศึกษาเกษตรที่จะต้องเผชิญกับความคาดหวังของสังคมที่มีต่อวิชาชีพว่าจะต้องมีพฤติกรรมแสดงออกที่สอดคล้องกับเพศสรีระของตน เพียงเพื่อเป็นการตอบสนองต่อวาทกรรมการสร้างภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นกับวิชาชีพ จึงปรับตัวให้สอดคล้องกับความคาดหวังและค่านิยมทางสังคม โดยการเก็บซ่อนความเป็นตัวตนเอาไว้ พร้อมทั้งการสวมทับบทบาทของเพศชายเมื่อต้องเข้าเรียนในหลักสูตรและการประกอบวิชาชีพ ถึงแม้สังคมจะให้ความสำคัญกับสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคเท่าเทียมกันแก่คนทุกเพศวัย แต่เรื่องราวการดำเนินชีวิตของนักศึกษาเพศที่สามในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างผู้ที่มีวิถีการดำเนินชีวิตแบบรักต่างเพศและรักเพศเดียวกันตลอดเวลา ดังนั้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างและผลักดันให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง กฤษฎาชนม์ จึงเสนอแนะให้มีรายวิชาเสริมหลักสูตร (วิชาบังคับและเลือกเสรี) เกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศแก่นักศึกษาได้สามารถได้ลงทะเบียนเรียนตลอดระยะเวลาการศึกษา เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศให้มากยิ่งขึ้น ประกอบกับการเปิดโอกาสและผลักดันให้นักศึกษาเพศที่สาม ได้แสดงความเป็นตัวตนทางด้านวิถีการดำเนินชีวิตทางเพศได้อย่างเหมาะสม และเข้าร่วมในกิจกรรมนักศึกษาที่เคารพความเป็นเพศที่หลากหลายอย่างเท่าเทียมกัน และเสริมสร้างความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางด้านวิถีการดำเนินชีวิตทางเพศในสังคมสอดคล้องกับการศึกษาของ Winter (2006) ผู้ค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องกะเทยที่มีชื่อเสียงและคณะกรรมการบริหารสมาคมวิชาชีพสุขภาพกะเทย (WPATH) ได้นำเสนอว่าจากการศึกษาวิจัยกะเทยในเอเชียและแปซิฟิก พบว่า กะเทย/คนข้ามเพศต่างต้องเผชิญกับความรังเกียจและบทบาทของจิตเวช

ศาสตร์ตะวันตกที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตกะเทย คำว่ากะเทย/คนข้ามเพศ (Transpeople) หมายถึง กลุ่มคนที่ถูกจัดให้เป็นเพศหนึ่งเมื่อแรกเกิด แต่ในภายหลังได้นิยามตนเองและมีความปรารถนาที่จะใช้ชีวิตอยู่ในอีกเพศสภาพหนึ่ง ส่วนคำว่า ความรังเกียจต่อคนข้ามเพศ (Transphobia) หมายถึง ความกลัว รังเกียจและ/หรือความเกลียดชังต่อคนข้ามเพศ ซึ่งเป็นสิ่งเดียวกับสิ่งที่เรียกว่า อคติต่อกะเทย/คนข้ามเพศ (Transprejudice) อันเป็นความรู้สึกที่มักแสดงออกในรูปของการเลือกปฏิบัติต่อคนข้ามเพศ การถูกเลือกปฏิบัตินั้นอาจนำไปสู่ความเครียดในฐานะคนกลุ่มน้อยและเป็นการบ่อนทำลายสุขภาพจิต เช่น ไม่มีความเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีของตนเอง อาการวิตกกังวล และอาการหดหู่ เป็นต้น

(Winter, 2008, p.12)

4.การวิเคราะห์ค่าสถิติ

การวิเคราะห์ทางสถิติเป็นศาสตร์ที่ใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหาส่วนใหญ่มีความจำเป็นที่ต้องใช้ข้อมูล สารสนเทศ และกระบวนการทางสถิติมาช่วยในการสรุปผล ในที่นี้จะนำเสนอตัวอย่างปัญหาทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลของการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการทางสถิติช่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา โดยนำมาบรรยายถึงลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาได้ ทั้งในรูปแบบของตาราง ข้อความ แผนภูมิ หรือกราฟต่างๆ และค่าสถิติต่างๆ

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) หมายถึงการวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่าง แล้วนำผลการวิเคราะห์นั้นอ้างอิงถึงลักษณะที่สำคัญของประชากร โดยใช้หลักเกณฑ์ของความน่าจะเป็น และสถิติเชิงอนุมานจะประกอบด้วย การประมาณค่า การทดสอบสมมติฐานที่ใช้พารามิเตอร์ และที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ เป็นต้น

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาโดยนำมาบรรยายถึงลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาได้ ทั้งในรูปแบบของตาราง ข้อความ แผนภูมิ หรือกราฟต่างๆ หลักสำคัญของสถิติเชิงพรรณนาคือ เก็บข้อมูลชนิดใดมาได้ก็จะอธิบายได้เฉพาะข้อมูลชนิดนั้น ไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงถึงข้อมูลในส่วน

อื่นๆ ได้ เช่น เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 600 คน จากประชากรทั้งหมด 1,000 คน การบรรยายลักษณะของข้อมูลตลอดจนการวิเคราะห์และแปลผลจะเป็นเฉพาะในส่วนของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 600 คนเท่านั้น ผู้วิจัยไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงแทนประชากรทั้งหมด 1,000 คนได้จึงเป็นการสรุปเฉพาะลักษณะที่สำคัญของข้อมูลที่ศึกษาเท่านั้น และสถิติพรรณนาประกอบด้วยเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. การนำเสนอข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

-การนำเสนอในรูปแบบความเช่น สถิติของคนไทยแยกตามเพศ

-การนำเสนอในรูปตารางหรือร้อยละ ซึ่งจำเป็นตารางจำนงทางเดียวหรือหลายทาง

-การนำเสนอในรูปกราฟ เช่นกราฟเส้น กราฟแท่ง กราฟวงกลม

2. การแจกแจงความถี่เป็นการแสดงค่าความถี่ของข้อมูลที่เก็บมาได้ โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ (%) เช่น จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของอาจารย์ แยกตามวุฒิการศึกษาและตามเพศ

3. การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง เป็นการหาค่ากลางของข้อมูลเพื่อใช้เป็นตัวแทนของข้อมูลทั้งหมด เพื่อเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบข้อมูลแต่ละชุด โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลทั้งหมดของแต่ละชุด

4. การวัดการกระจายของข้อมูล เป็นการวัดการกระจายของข้อมูล เป็นการอธิบายว่าข้อมูลแต่ละค่านั้นมีค่าที่ห่างกันมากน้อยเพียงใด

การวิเคราะห์ความแปรปรวน

การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis Of Variance : ANOVA) เป็นวิธีการทางสถิติที่พัฒนาขึ้น โดย R.A. Fisher เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่าง ซึ่งครั้งแรกได้ประยุกต์ใช้กับการทดลองทางการเกษตร เช่นการเปรียบเทียบผลผลิตข้าวสาลีจากการใช้ปุ๋ยชนิดต่างๆ หรือการเปรียบเทียบเมล็ดพันธุ์ต่างๆ เป็นต้น ต่อมาก็ได้มีการประยุกต์ใช้กับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ในหลากหลายสาขา ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนจะเป็นวิธีการทางสถิติที่แยกความแปรปรวนทั้งหมด (Total Variation) ของข้อมูลออกมาเป็นส่วนๆ ตามสาเหตุต่างๆ กัน คือ

ความแปรปรวนทั้งหลาย = ความผันแปรจาก Treatment + ความผันแปรระหว่าง
หน่วยทดลอง + ความผิดพลาดจากการทดลอง หรือ Total = Treatment +
Inherent + Extrinsic Variate หรือ Total = Treatment + Experiment +
Error

นั่นคือการวิเคราะห์ความแปรปรวน เป็นวิธีการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ
ประชากร ตั้งแต่สองชุดขึ้นไป โดยแยกความแปรปรวนของข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดออกเป็นส่วนๆ แต่ละ
ส่วนใช้วัดการกระจายเฉพาะอย่างสามารถกำหนดสมมติฐานหลักในการทดสอบ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

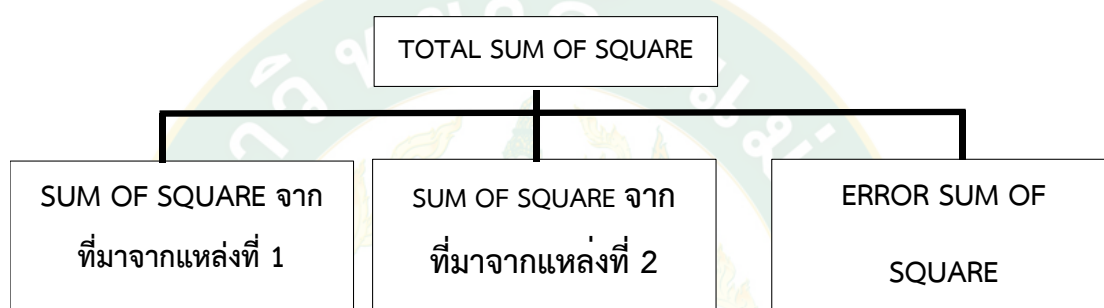
1. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) การวิเคราะห์ความ
แปรปรวนแบบทางเดียวเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตัวแปรหรือปัจจัยเดียว นั่นคือ พิจารณา
ความแตกต่างของข้อมูลจากปัจจัยที่มีผลต่อข้อมูลเพียงปัจจัยเดียวหรือวิเคราะห์ความแตกต่างของ
ข้อมูลในระดับต่างๆ ของปัจจัย เช่น การทดสอบความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยของพนักงาน ร้าน
ขายอาหาร 3 แห่ง การเปรียบเทียบคะแนนสอบของนักศึกษา 4 กลุ่ม เป็นต้น

ความแปรปรวนทั้งหลาย = ความแปรผันระหว่างกลุ่มประชากร + ความแปรผันภายในกลุ่ม
ประชากร หรือ Total Variability = Between Groups Variability + Within Groups Variability
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis in a One-Way classification problem หรือ
Independent Group ANOVA หรือที่นิยมเรียกกันว่า One Way ANOVA)

ใช้ในกรณีที่มีการจำแนกข้อมูล ตามปัจจัยที่สนใจศึกษาเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น แต่มีหลาย
สิ่งทดลอง เช่น ต้องทดสอบความแตกต่างของวิธีการเลี้ยงดูเด็กช่วงอายุ 1-2 ปี 5 วิธี ต้องทดสอบ
ความแตกต่างของผลผลิตทุเรียน 4 พันธุ์ ต้องทดสอบความแตกต่างของอายุการใช้งานของหลอดไฟ 4
ยี่ห้อ เป็นต้น จากตัวอย่าง จะเห็นว่าวิธีการเลี้ยงดูเด็ก พันธุ์ทุเรียนและยี่ห้อของหลอดไฟ คือปัจจัยที่
สนใจศึกษา ซึ่ง ผู้วิจัยสามารถกล่าวได้ว่า แต่ละกลุ่มของปัจจัยที่สนใจศึกษานั้น เป็นประชากรแต่ละ
ประชากร และผู้วิจัยต้องการทดสอบว่าประชากรเหล่านั้น (ซึ่งมีผลมาจากปัจจัยต่างกัมนั้น) มีค่าเฉลี่ย
แตกต่างกันหรือไม่

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Multiple Factors ANOVA) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบหลายทางเป็นการศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยที่มีผลกับข้อมูลมากกว่า 2 ปัจจัยขึ้นไป เช่น ระดับการศึกษาและเพศจะส่งผลร่วมกันต่อรายได้เฉลี่ยหรือไม่ การเปรียบเทียบนักศึกษา 4 กลุ่มที่มีการแยกกันสอบ 3 รอบ เป็นต้น วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน คือการแบ่ง SST ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ตามที่มาหรือแหล่งของข้อมูล และส่วนที่เนื่องจาก Random Errors จำนวนส่วนของความแปรปรวนที่จะแยกออกมานั้น ขึ้นอยู่กับแผนการ ทดลองที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และตัวแบบทางสถิติ (Statistical Model) ที่เห็นว่าเหมาะสมกับการวิเคราะห์

ภาพที่ 1 แผนภาพการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two – way Analysis of Variance)

การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two – way Analysis of Variance) เป็นการวิเคราะห์ ข้อมูลจากหน่วยทดลองที่ได้จากการทดลองที่ประกอบด้วยปัจจัย 2 ปัจจัย โดยแต่ละปัจจัยยังแยกออกเป็น หลายระดับ หรือหลายประเภท หรือหลายชนิด ทั้งนี้ปัจจัยหนึ่งคือสิ่งทดลอง (Treatment) และอีกปัจจัยหนึ่ง จะเรียกว่า กลุ่ม (Block) เช่น การเปรียบเทียบผลผลิตข้าวสาล

5.แบบจำลองทางเศรษฐมิติ (Econometrics Models)

ทฤษฎีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเชิงอันดับ (Ordinal Logistic Regression Analysis)

การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (logistic regression analysis) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ สถิติเชิงคุณภาพ ใช้สำหรับหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (มากกว่าหรือเท่ากับ 1 ตัว) กับ ตัวแปรตาม และพยากรณ์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจ เมื่อแบ่งตามระดับการวัดของตัวแปร สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกทวิ (Binary logistic regression) และการวิเคราะห์โลจิสติกแบบพหุกลุ่ม(Multinomial logistic regression) ซึ่งการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกดังกล่าวแตกต่างกันในด้านของตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์ความ

ถดถอยโลจิสติกหิวใช้กับตัวแปรตามที่มีค่าได้เพียง 2 ค่า คือ 0 กับ 1 เช่น กลุ่มที่มีเหตุการณ์กับกลุ่มที่ไม่มีเหตุการณ์ หรือ เลือกและไม่เลือก เป็นต้น ส่วนการวิเคราะห์โลจิสติกแบบพหุกลุ่มใช้กับตัวแปรตามที่มีมากกว่า 2 ค่า เช่น ตัวแปรตามหมายถึงรูปแบบการขนส่งของแต่ละบุคคล แก่ เครื่องบินรถยนต์ส่วนบุคคล และรถโดยสารสาธารณะ เป็นต้น (ยุทธ ไกยวรรณ, 2555)

วิธีวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเชิงอันดับเป็นหนึ่งในวิธีการทางสถิติหลาย ๆ วิธีที่มีการนำมาใช้ในงานวิจัยทางการแพทย์และงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ค่อนข้างมาก ซึ่งการถดถอยเชิงอันดับเป็นตัวแบบหนึ่งที่ใช้อ้างถึงตัวแบบการถดถอย โดยที่ตัวแปรตาม (Y) มีการแจกแจงแบบมัลติโนเมียลที่เป็นอิสระกัน และลักษณะข้อมูลเป็นลำดับที่ต่อเนื่องกัน (โดยมีระดับการวัดแบบมาตราเรียงลำดับ) โดยที่ระยะห่างของแต่ละลำดับที่ต่อเนื่องกันไม่จำเป็นต้องเท่ากัน (วีรานันท์ พงศาภักดี, 2541)

แนวคิดพื้นฐานและตัวแบบของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงอันดับมีดังนี้

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในแต่ละระดับ
2. หาตัวแบบที่เหมาะสมในการจำแนกกลุ่มของตัวแปรตามเนื่องจากตัวแบบถดถอยโลจิสติกเชิงอันดับเป็นส่วนหนึ่งของตัวแบบเชิงเส้นที่วางนัยทั่วไป (Generalized Linear Models ,GLMs) ซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ส่วนคือ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551)
  1. ส่วนประกอบเชิงสุ่ม (Random component) เป็นส่วนที่แสดงการแจกแจงความน่าจะเป็นของตัวแปรสุ่ม (Y) ที่เป็นตัวแปรตาม โดยแสดงฟังก์ชันความน่าจะเป็นของ $y_1, y_2, \dots, y_n$ ในรูปแบบที่อยู่ในกลุ่มเอกซ์โพเนนเชียล (Exponential Family)
  2. ส่วนประกอบแบบมีระบบ (Systematic component) แสดงฟังก์ชันเชิงเส้นของตัวแปรอิสระหรือตัวพยากรณ์เชิงเส้น (Linear predictor)
  3. ส่วนประกอบที่เชื่อมฟังก์ชันความสัมพันธ์ (Link Function) สำหรับเชื่อมส่วนประกอบเชิงสุ่มและส่วนประกอบแบบมีระบบเข้าด้วยกัน ดังนั้นจึงมี Link function เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์การถดถอย และ Link function ที่ใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงอันดับ มีอยู่หลายแบบ แต่ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาในกรณีที่ใช้ Logit เป็น Link function

ตัวแบบของการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติกเชิงอันดับ กรณีใช้ Logit เป็น Link function จะสามารถสร้างสมการ Logit function ดังสมการที่ 1 และสมการที่ 2 (Chatterjee & Hadi, 2006 : 319)

$$\pi_i = P(Y = 1 | X_1 = x_1, X_2 = x_2, \dots, X_p = x_p) = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_p x_p}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_p x_p}}$$

$$1 - \pi_i = P(Y = 0 | X_1 = x_1, X_2 = x_2, \dots, X_p = x_p) = \frac{1}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_p x_p}}$$

เมื่อ π_i คือ ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่ต้องการ

และ $1 - \pi_i$ คือ ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่ไม่ได้ที่ต้องการ

ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงอันดับ จะมีข้อกำหนดว่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแบบแต่ละกลุ่มจะต้องเท่ากัน นั่นคือตัวแบบของแต่ละกลุ่มที่ได้จะต้องขนานกัน ด้วยการทดสอบ Parallel lines และในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรอิสระที่มีลักษณะของข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจะเป็นปัจจัย (Factor) และข้อมูลเชิงปริมาณจะเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variables) (Hair and et. al. 2006)

5.1 ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect)

สมการถดถอยในแบบจำลองก็คือ log ของเหตุการณ์ที่สนใจ $\frac{P_i}{1-P_i}$ หรือสัดส่วนของ Probability ที่สนใจกับ Probability ที่ไม่สนใจ ในการประมาณค่า พารามิเตอร์ และ ของแบบจำลองนี้จะประมาณค่าพารามิเตอร์โดยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood) ซึ่งจะเป็นวิธีการคำนวณซ้ำเพื่อให้ได้ค่าพารามิเตอร์ที่สามารถประมาณได้เที่ยงตรงและสามารถนำมาทดสอบค่าต่าง ๆ ทางสถิติได้

6. วิธีการประมาณค่ารวมตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert scale)

ลิเคิร์ทสเกล เป็นวิธีการวัดทัศนคติที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่ง เพราะความง่ายของการวัด เริ่มต้นด้วยการรวบรวมหรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ต้องการศึกษา ข้อความแต่ละข้อความจะมีทางเลือกได้ 5 ทาง ตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้คะแนน 5,4,3,2,1 ตามลำดับ สำหรับคำถามเชิงบวก (เป็นไปในทางเดียวกันกับเรื่องที่ต้องการวัด) หรือให้คะแนน 1,2,3,4,5 ตามลำดับ สำหรับคำถามเชิงลบ (เป็นไปในทางตรงข้ามกับเรื่องที่ต้องการวัด)

ปัจจุบันได้มีการดัดแปลงลิเคิร์ทสเกล เช่น เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้คะแนน 5,4,3,2,1 สำหรับข้อความเชิงบวก และ 1,2,3,4,5 สำหรับข้อความเชิงลบ เช่นกัน

วิธีการประมาณค่ารวม (the method of summated rating) ตามแนวคิดของลิเคิร์ทที่มีความเชื่อพื้นฐานว่า “เซวาร์ปัญญาของมนุษย์จะมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ” โดยใช้หน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการวัดประมาณความเข้มของความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ สรุปได้ว่าการใช้หน่วยเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการวัด ที่มีความสัมพันธ์กับการวัดที่ใช้ 0,1,2,3,4 (หรือ 1 2 3 4 5) เป็นเกณฑ์เท่ากับ 0.99 (Neuman,1997)

เกณฑ์การพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของมาตรการวัดของลิเคิร์ท ในการพิจารณาตัดสินคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากการให้ข้อมูลมีดังนี้ (Best,1977)

ช่วงคะแนนเฉลี่ยความหมาย

0.01 -1.00	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด
1.01-2.00	หมายถึง ระดับน้อย
2.01-3.00	หมายถึง ระดับปานกลาง
3.01-4.00	หมายถึง ระดับมาก
4.01-5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด

6.การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

(พิทักษ์ ศิริวงศ์ นุชเนตร กาฬสมุท, 2560) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มชายรักชาย จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก 10 คนผลการวิจัยพบว่าตนเองเป็นเกย์หรือคนที่มีรสนิยมชื่นชอบเพศเดียวกันโดยมีกระบวนการพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มชายรักชายมี 3 ขั้นตอน คือ 1) การรับรู้สาเหตุ สำหรับผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ระบุว่า ความเป็นชายรักชายเป็นสิ่งที่มติดัดมาตั้งแต่วัยเยาว์ เกิดขึ้นเองโดยที่ ตนรู้สึกและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เริ่มรู้สึกที่ตนเองต่างจากเพื่อนเพศเดียวกันตั้งแต่อายุ 3-4 ขวบ หรือเมื่อเริ่มจำความได้มักมีกิจกรรมารยาทคล้ายเด็กหญิงชอบแต่งตัวชอบเล่นกับกลุ่มเพื่อนผู้หญิงเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความรู้สึกทางเพศกับเพศ ผู้ชายที่มีพฤติกรรมเช่นนี้จะมีชื่อเรียกว่า เฮอร์นิง (Urnings) 2) การยอมรับตนเอง (Self-acceptance) นักศึกษาบางส่วนระบุว่า การยอมรับอัตลักษณ์ชายรักชายเริ่มจากการเปิดเผยตนเองกับ เพื่อนสนิทในโรงเรียน หรือสมาชิกในครอบครัวที่ไว้ใจได้ก่อนจากนั้นจึงเริ่มต้นเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิก ทางสังคมของกลุ่มที่มีรสนิยมทางเพศเหมือนตนเองเพื่อพบปะ สังสรรค์ และเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศของตน เช่น การเข้าร่วมเป็นผู้นำเชียร์ การประกวดดาวเทียมของมหาวิทยาลัย แต่ไม่สามารถเปิดเผยตนเองให้ เพราะ รู้สึกหวาดกลัวการถูกกีดกันทางสังคม จึงต้องคอยเก็บซ่อนรสนิยมรวมถึงอากัปกริยาไว้เพื่อแสดงกับกลุ่มเพื่อน ในเวลาที่คิดว่าเหมาะสมการแสดงออกต่อสังคม 1.สนใจสุขภาพและความงาม ดูแลผิวพรรณของตนเอง เป็นอย่างดี 2.การแต่งตัว พิถีพิถันในการแต่งกายตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า 3.ความสัมพันธ์ระหว่างเพศชอบ อยู่ในกลุ่มเพื่อนผู้หญิงมากกว่าเพื่อนผู้ชายทั้งการทำกิจกรรมในการเรียน และการใช้ชีวิตส่วนตัว 4.ปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม มีความอ่อนน้อมถ่อมตน พูดจาเรียบร้อย ไพเราะ และนิยมใช้สรรพนามแทนตัวเหมือนผู้หญิงสอดคล้องกับการศึกษาของ เคท ครั่งพิบูลย์ (2562) ทำการศึกษาเรื่อง สิทธิเพศหลากหลายในฐานะพลเมืองและความต้องการ สวัสดิการสังคมในประเทศกำลังพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาเรื่องเพศหลากหลายจะต้องมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางเพศ โดยอาศัย ทั้งระบบคิด วิถีชีวิต การปรับตัว ศักยภาพ การให้คุณค่ากับสิ่งต่างๆ รวมทั้งจิต วิญญาณของเพศหลากหลาย ในการทำความเข้าใจในความหมายของเพศหลากหลายที่มีนัยยะต่อการรับรู้ ความแตกต่างหลากหลายของเพศหลากหลายที่ส่งผลต่อการเลือกรับไปตามความคาดหวังของสังคม การสร้าง ฐานคติหรือ กรอบวิธีคิดที่อาศัยการทบทวนความรู้ความจริงของเพศหลากหลาย ผ่านเรื่องวัฒนธรรมความเป็น เพศ โครงสร้างการกดขี่และความรุนแรงของสังคม และอำนาจและแรงกดทับจากสังคม ส่งผลให้เกิดการผลิต ข้ามายาคติทางเพศจากบริบทของสังคมที่

ปราศจากความเข้าใจและนำไปสู่การเป็นกลุ่มคนชายขอบ การศึกษา เพศหลากหลายมาเป็นผลจากการสร้างการเข้าถึงและความเข้าใจที่นำไปสู่การสร้างการยอมรับโดยปฏิบัติการ ทางวิธีวิทยาที่วิพากษ์ความรู้/ความจริงในเพศหลากหลาย อันนำไปสู่การพัฒนาเรื่องการคิดสวัสดิการสำหรับ กลุ่มเพศหลากหลายในสังคมไทยต่อไป

(สายสมร เฉลยกิตติ นริสา วงศ์พนารักษ์ 2557) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ เพศวิถีรักเพศเดียวกันของวัยรุ่นชาย ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศและเพศวิถีรักเพศเดียวกันซึ่งเป็น 3 กระบวนการต่อเนื่องคือการเกิดความรู้สึกแตกต่างจากคนอื่นเกิดการสงสัย และคิดว่าตนเองอาจเป็นชายรักเพศเดียวกัน และเกิดการยอมรับว่าตนเองเป็นชายรักเพศเดียวกันเริ่มตั้งแต่วัยรุ่นตอนปลายจึงเปิดยอมรับและเปิดเผยตนเองกับ บุคคลใกล้ชิดและเข้า สู่การเข้าหา สังคมรักเพศเดียวกันและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นชายรักเพศเดียวกันมีความสนใจและตั้งใจดูใจทางเพศกับเพศเดียวกันและคบหากันเป็นคู่รักวัยรุ่นชายรักเพศเดียวกันบ้าง คนมีเพศสัมพันธ์กับคู่ ของตนเองโดยไม่ป้องกันคือไม่ใช้ถุงยางอนามัยเพราะมีความไว้วางใจคู่ของตนเองซึ่งนับเป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีที่สำคัญของกลุ่มรักเพศเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของ (ปิยรัตน์ มาร์แต็ง, 2546)ศึกษาแนวทางการให้การศึกษาเพื่อความเข้าใจในชีวิตของคนรักเพศ เดียวกัน ผลการศึกษาพบว่า 1.คนรักเพศเดียวกันมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกับครอบครัวในช่วงวัยเด็กและเริ่มตระหนักถึงความชอบเพศเดียวกันตั้งแต่ยังเด็ก 2.การเรียนรู้ของรักเพศเดียวกันเป็น การเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรงจากในกลุ่มคนรักเพศเดียวกันกลุ่มเพื่อนคนรักเพศเดียวกัน มีบทบาทมากในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามคนรักเพศเดียวกัน และผู้ที่เกี่ยวข้องคาดหวัง ว่า การศึกษาควรเข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้เรื่องของคนรักเพศเดียวกัน มากขึ้น 3.แนวทางการให้ การศึกษาเพื่อความเข้าใจในชีวิตของคนรักเพศเดียวกันนั้น ควรให้การศึกษาหลายระดับของสังคม ได้แก่ ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน และระดับชุมชน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ส่วนการสอนในโรงเรียนนั้นควรเน้นเป้าหมายเป็นเด็กวัยรุ่นโดยมีเนื้อหามุ่งหาความเข้าใจเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกันใน ฐานะที่เป็นคนกลุ่มหนึ่งที่อยู่ร่วมกัน ในสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ยอมรับในความหลากหลายทางเพศในสังคม 4.ครอบครัวเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเติบโตมา มีบทบาททางเพศที่เหมาะสม ใน ขณะเดียวกัน การศึกษาก็มีบทบาทในการพัฒนาให้คนรู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมทั้ง เคารพสิทธิในความแตกต่างของเพื่อนมนุษย์ที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน

(T. Hatchel, Espelage, D. L., & Huang, Y., 2018) การตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางเพศ ความเป็นเจ้าของ โรงเรียน และอาการซึมเศร้าในวัยรุ่น LGBTQ ผลการวิจัยพบว่า การตกเป็นเหยื่อจากเพื่อนร่วมงานและผลลัพธ์ ที่ไม่ดีที่เกี่ยวข้องในหมู่เยาวชนเลสเบียน เกย์ ไบเซ็กชวล คนข้ามเพศ และการตั้งคำถามเกี่ยวกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย บรรยากาศของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ได้รับความสนใจอย่างมาก การรับรู้บริบทของโรงเรียนอาจเป็นกลไกที่กำหนดว่าการ ตกเป็นเหยื่อเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ที่ไม่ดีอย่างไร การศึกษาระยะยาวนี้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางเพศ ความเป็นเจ้าของโรงเรียน และอาการซึมเศร้าในนักเรียนมัธยมปลาย LGBTQ (n = 404) มาตรการการรายงานตนเองเสร็จสมบูรณ์ที่จุดเวลา 3 จุดใน 3 ปีการศึกษาในโรงเรียนมัธยม 6 แห่งในมิสซิสซิปปี แบบจำลองสมการโครงสร้างระบุว่าการตกเป็นเหยื่อของเพื่อนฝูงเป็นอาการก่อนหน้าของอาการ ซึมเศร้า และโรงเรียนที่เป็นสื่อกลางของสมาคม มีการหารือเกี่ยวกับความหมายและทิศทางในอนาคต

(วิภาดา เอี่ยมคง, 2553) ทำการศึกษาเรื่องผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการต่อสู้เคลื่อนไหวของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมโดยทำการศึกษาผ่านกลุ่มและองค์กรของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ 4 กลุ่ม ได้แก่ สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย กลุ่มเกย์การเมืองไทย กลุ่มอัญจารี สมาคมสตรีข้ามเพศแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าการต่อสู้เคลื่อนไหวของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยได้ก่อให้เกิดผลสะท้อนต่อนโยบายสาธารณะและมติการยอมรับทางสังคมต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของกลุ่มตน แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มพื้นที่ทางการเมืองของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในระบบการเมืองและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านมติการยอมรับทางสังคมมากขึ้นกว่าในอดีตซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ, 2554) ทำการศึกษาเรื่องขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของคนข้ามเพศ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเบียดขับตัวตนของคนข้ามเพศ ศึกษาการเคลื่อนไหวต่อรองทางอัตลักษณ์ การสร้างพื้นที่ทางสังคมของคนข้ามเพศ การเคลื่อนไหวทางสังคมในระดับกลุ่มของคนข้ามเพศ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการใช้หน่วยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ ระดับปัจเจกบุคคล คือ ผู้ที่เป็นบุคคลข้ามเพศ 29 คน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมาคมฟ้าสีรุ้ง องค์กรบางกอกเรนโบว์ สมาคมสตรีข้ามเพศแห่งประเทศไทย และจากผู้ให้

ข้อมูลหลักจำนวน 23 คน โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า การเบียดขับตัวตนของคนข้ามเพศ เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจของสังคม เช่นการถูกเบียดขับจากครอบครัว สถานศึกษา สถานที่ทำงาน กลุ่มเพื่อนและคนรัก นอกจากนี้คนข้ามเพศยังถูกเบียดขับจากความแตกต่างทางด้านอัตลักษณ์จากกลุ่มคนรักเพศเดียวกันรวมถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มของคนข้ามเพศ และได้นำมาสู่การรวมกลุ่มเพื่อต่อสู้ ต่อรองทางอัตลักษณ์ ได้แก่ การสร้างกลุ่มของคนข้ามเพศ สร้างชุมชน พร้อมทั้งแสวงหาพันธมิตรเครือข่ายและเข้าร่วมทำกิจกรรมกบองค์กรของคนรักเพศเดียวกันเพื่อต่อสู้กับความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม

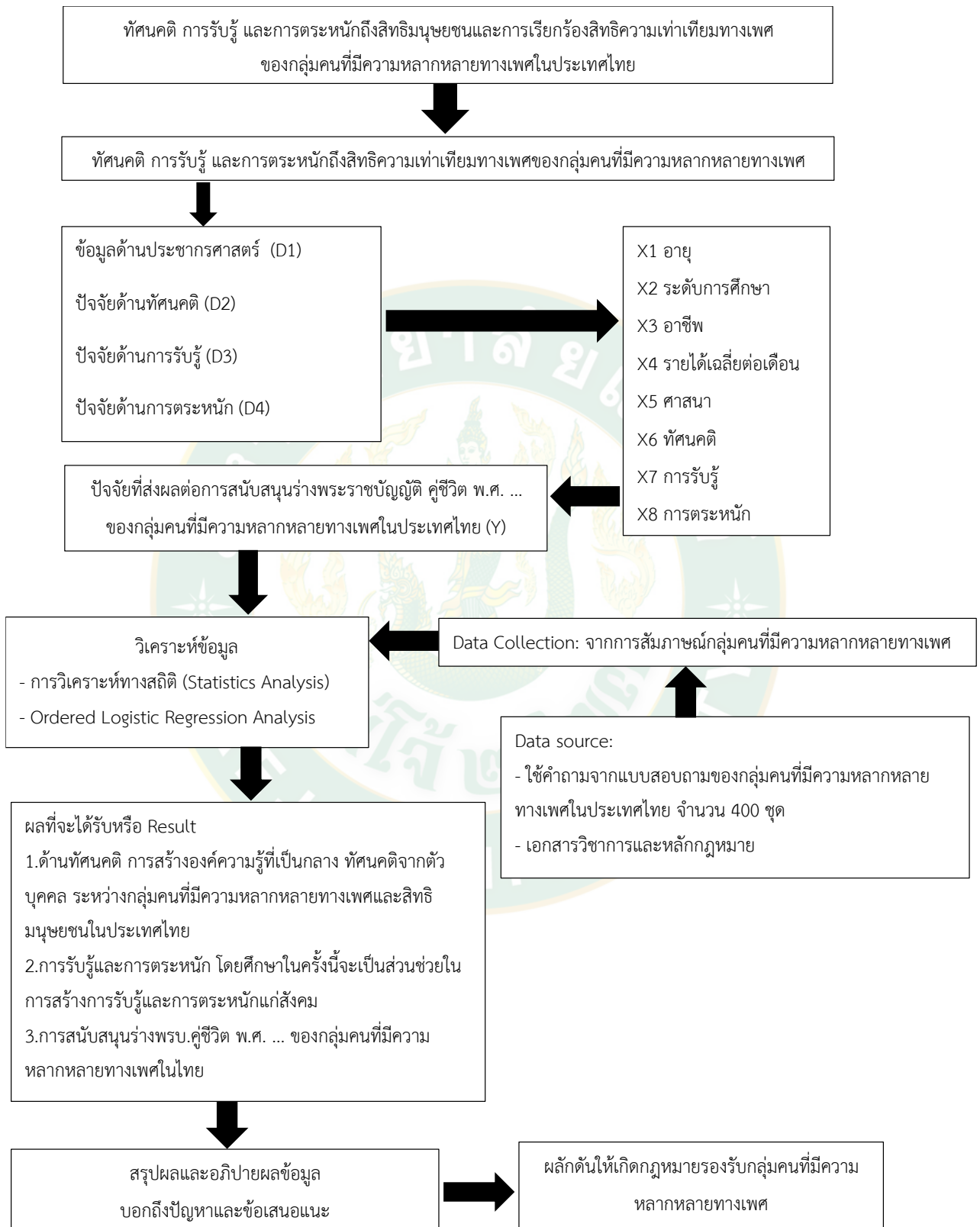
(วรารณ อินทนนท์, 2552) ทำการศึกษาเรื่องการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานแก่ปัจเจกชนบนพื้นฐานของความหลากหลายทางเพศ งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานที่ศึกษาถึงในเรื่องของกฎหมายที่ศาลสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่มีการวินิจฉัยตีความเพื่อคุ้มครองปัจเจกชนจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ โดยเป็นการศึกษาจากเอกสารประกอบการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูลเชิงลึกที่มุ่งอธิบายความเป็นมาทางเพศพร้อมทั้งเสนอแนวทางการรับรองและเสนอการออกกฎหมายใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในประเทศไทยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (ยุธนา สุวรรณประดิษฐ์, 2543) ทำการศึกษาเรื่องสิทธิและเสรีภาพของของรักร่วมเพศชายตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาถึงสิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญและตัวบทกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งเป็นลักษณะของการวิจัยเอกสารและทำการวิจัยภาคสนาม ผลจากการศึกษาพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยไม่สามารถบัญญัติและรับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคลรักร่วมเพศชายได้ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ การจดทะเบียนการอยู่ร่วมกัน การให้สิทธิในการได้รับสวัสดิการที่จำเป็นจากภาครัฐ สิทธิในการเป็นผู้อุปการะบุตรโดยสายเลือด สิทธิในการได้รับการลดหย่อนภาษี สิทธิที่ควรได้รับความคุ้มครองทางแพ่งในชีวิตความเป็นส่วนตัว รวมถึงการได้รับความคุ้มครองในชีวิตและร่างกายตามกฎหมายอาญา และผลสรุปจากการออกภาคสนามทัศนคติของสังคมทั่วไปนั้นยอมรับพฤติกรรมของบุคคลรักร่วมเพศชายในสังคมไทยเฉพาะกลุ่มที่มีการศึกษาเท่านั้นและการแสดงออกท่าทางต่อสังคมจะส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ และความรู้สึกรู้สึกของบุคคลในครอบครัว และบุคคลรักร่วมเพศชายส่วนใหญ่ยังเห็นว่ายังยอมรับการรักร่วมเพศไม่ได้ โดยเฉพาะการยอมรับของบุคคลในครอบครัว และงานวิจัยชิ้นนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้เพิ่มคำว่า “สิทธิเสรีภาพในความพึงพอใจทางเพศ” ลงในมาตราที่ 30แห่งรัฐธรรมนูญอีกด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจากทั้งในและต่างประเทศ ได้รวบรวมประเด็นข้อค้นพบที่เป็นจุดเด่นของแต่ละงานวิจัยนำมาปรับใช้ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิด รวมถึง การพัฒนาเครื่องมือการวิจัยที่เหมาะสมกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยนำไปศึกษาต่อไป

7.กรอบแนวคิดการศึกษา (Study framework)

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อแสดงให้เห็นรายละเอียดการเชื่อมโยงของตัวแปรที่เด่นชัดขึ้น โดยภายในกรอบแนวคิดจะประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากร ทักษะคิด การรับรู้และการตระหนัก รวมทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องนั้นพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ทักษะคิดต่อสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่าง พ.ร.บ. คู่ชีวิต การตระหนักต่อการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศโดยนำไปสู่การพัฒนากรอบแนวคิดรายละเอียดดังแผนภาพต่อไป

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการศึกษา (Study framework)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ การรับรู้ และการตระหนักถึงการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลทั้งแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิและวิจัยเล่มนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยประชากรการวิจัยในครั้งนี้คือ กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันจำนวนประชากรกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นทางสถิติที่แน่ชัดยังไม่สามารถสรุปได้จากข้อจำกัดในการรวบรวมและแสดงตัวตนในสังคมดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างการศึกษาจากการคำนวณด้วยสมการที่มีจำนวนประชากรที่ไม่แน่นอน ดังต่อไปนี้ (William Gemmell Cochran, 1977)

$$n = \frac{z^2}{4e^2}$$

โดย n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

z หมายถึง ค่าระดับความเชื่อถือ หรือค่านัยสำคัญ(การศึกษานี้กำหนดไว้ที่ 95% หรือ $z = 1.96$)

e หมายถึง ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (การศึกษานี้กำหนดไว้ที่ 95% หรือ $e = 0.05$)

แทนค่า ดังนี้

$$n = \frac{1.96^2}{4(0.05^2)}$$

$$n = 384.16 \approx 400$$

ใช้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 384 คน จึงจะสามารถประมาณค่าร้อยละโดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อความสะดวกในการประเมินผลและการวิเคราะห์

ข้อมูลผู้วิจัยจึงใช้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ตามเงื่อนไขกำหนดคือไม่น้อยกว่า 384 ตัวอย่างตามสมการที่มีจำนวนประชากรที่ไม่แน่นอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามโดยผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถามทำการตอบแบบสอบถามด้วยตัวเอง ซึ่งคำถามในแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ประกอบไปด้วย ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบสอบถาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ศาสนา

ส่วนที่ 2 ทักษะคิดต่อสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย ทักษะคิดต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ความเป็นเพศพื้นฐาน ทักษะคิดต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ในครอบครัวทักษะคิดต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ในสังคมและที่ทำงาน ทักษะคิดต่อเพศที่สามด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมไทยและทักษะคิดต่อบทบาทเพศที่สามเรื่องเพศ

ส่วนที่ 3 การตระหนักต่อการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย คำถามด้านการสมรสเพศเดียวกัน ด้านครอบครัวและการรับรองบุตร ด้านทางการแพทย์และวิถีทางเพศ ด้านความเสมอภาคและความเท่าเทียมและด้านการไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่าง พ.ร.บ. คู่ชีวิต โดยที่ข้อคำถามสำหรับวัดความรู้ความเข้าใจในร่างพ.ร.บ.คู่ชีวิตมีทั้งหมด 18 ข้อ โดย ถ้าตอบถูกจะได้ 1 คะแนน แต่ถ้าตอบผิดจะได้ 0 คะแนน ดังนั้น ช่วงคะแนนที่ผู้ตอบจะมีก็คือ 0- 18 คะแนน สำหรับการตรวจให้คะแนน มีดังนี้ ข้อ 1-18 ตอบใช่ ได้ 1 คะแนน แต่ถ้า ตอบไม่ใช่ได้ 0 คะแนน

เกณฑ์คะแนนรวมในการแปลความ เมื่อจัดระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจ เป็น 3 ระดับ ได้ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 0-6 มีความรู้ความเข้าใจน้อย

คะแนนตั้งแต่ 7-12 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

คะแนนตั้งแต่ 13-18 มีความรู้ความเข้าใจมาก

ส่วนที่ 5 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อร่างพรบ.คู่ชีวิต โดยประกอบไปด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

โดยที่เกณฑ์คะแนนรวมในการแปลความ เมื่อจัดระดับคะแนนความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาทัศนคติ การรับรู้ และการตระหนักถึงการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศทั่วประเทศ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 เป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data) จำนวน 400 ตัวอย่าง ผู้เก็บรวบรวมทางออนไลน์โดยจะแจกไว้ในกลุ่ม Facebook ที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศจะเข้าไปรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ร่วมกัน

โดยการแจกแบบสอบถามครั้งนี้ได้รับความสนใจจากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจำนวนมาก ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามได้ทั้งหมด จำนวน 516 แบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ผลครั้งนี้ เป็นจำนวน 516 ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูลในแบบสอบถามและนำมาแปรผลเป็นตัวเลขและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติและใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Data) การทำแบบสอบถาม (Questionnaire) จากนั้นจึงนำมาเขียนสรุปและวิเคราะห์เนื้อหาการวิจัยดังนี้

1.วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ (Statistics Analysis)

โดยการใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้อธิบายคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษากลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่สามารถอ้างอิงไปยังกลุ่มอื่นๆ ได้ สถิติที่อยู่ในประเภทนี้ เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น

ส่วนที่ 1 ทั้งในข้อมูลที่ด้านประชากรศาสตร์ ประกอบไปด้วย ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบสอบถาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ศาสนา โดยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ต่อมาจะวิเคราะห์ด้วยสถิติโดยใช้การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง 2 ตัวแปรมากกว่า 2 ตัวด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA หรือ F-Test) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LDS สุดท้ายข้อคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะ จะนำเสนอด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาสรุปเป็นประเด็นข้อเสนอแนะ ในส่วนการวิเคราะห์นี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะของตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2.วิธีการวิเคราะห์ Ordered Logistic Regression Analysis

ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เป็น Ordered Logistic Regression Analysis ตัวแปรตามได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ ศาสนา ค่าคะแนนทัศนคติ ค่าคะแนนการตระหนักและ ระดับ

คะแนนการรับรู้สิทธิประโยชน์จากร่าง พรบ.คู่วีชีวิต และคะแนนระดับความพึงพอใจ โดยแบบจำลอง โลจิทแบบเรียงลำดับ (Ordered Logit Model) ด้วยวิธีการประมาณภาวะความน่าจะเป็น (Maximum Likelihood Estimates) และการวิเคราะห์ส่วนเพิ่ม (Marginal Effects)

อ้างอิงสมการสมการจริงที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยนี้สามารถเขียนเป็น:

$$Y_i = f(P1, P2, P3, P4, P5)$$

โดยที่ P1 = น้อยที่สุด, P2 = น้อย, P3 = ปานกลาง, P4 = มาก P5 = มากที่สุด

ซึ่งจะสมมติให้ใช้แบบจำลองโลจิทแบบเรียงลำดับ (Ordered Logit Model) ในการคำนวณ มีรายละเอียดดังนี้

$$Y_i^* = \beta^i x_i + \varepsilon_i$$

เมื่อ Y_i^* คือ ระดับความคิดเห็นที่ทำการสำรวจ (Dependent Variable)

x_i คือ เป็นกลุ่มของตัวแปรต้นหรือตัวแปรอธิบาย (Explanatory Variable)

ε_i คือ ความคลาดเคลื่อน (Error terms)

สำหรับ Y_i^* ในทางปฏิบัติแล้ว จะคือ ตัวแปรแฝงที่ไม่สามารถสังเกตได้ (Unobservable) โดยจะมี Y และตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) เป็นสิ่งที่สามารถเห็นได้ ซึ่งจะสามารถเขียนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรแฝงได้ดังนี้

$$Y_i^* \begin{cases} Y_i = 0 & \text{ถ้า } Y_i^* \leq \mu_0 \\ Y_i = 1 & \text{ถ้า } 0 < Y_i^* \leq \mu_1 \\ Y_i = 2 & \text{ถ้า } \mu_1 < Y_i^* \leq \mu_2 \\ Y_i = 3 & \text{ถ้า } \mu_2 < Y_i^* \leq \mu_3 \\ Y_i = 4 & \text{ถ้า } Y_i^* \geq \mu_3 \end{cases}$$

อ้างอิงสมการ สมการจริงที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยนี้สามารถเขียนได้ดังนี้

$$Y_i^* = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5 + \beta_6 X_6 + \beta_7 X_7 + \beta_8 X_8 + \beta_9 X_9 + \varepsilon$$

โดยที่ Y_i^* คือความน่าจะเป็นของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ตัดสินใจสนับสนุน
ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต

X_1 คือ ตัวแปรอายุ (AGE) มีหน่วยเป็น ปี

X_2 คือ ตัวแปรระดับการศึกษา (EDU) มีหน่วยเป็น ระดับชั้น

ประถมศึกษา = 1 มัธยมศึกษาตอนต้น = 2

ปริญญาตรี = 3 สูงกว่าปริญญาตรี = 4 อื่นๆ = 5

X_3 คือ ตัวแปรอาชีพ (OCC) มีหน่วยเป็น อาชีพ

ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ = 1 บริษัทเอกชน = 2

ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย = 3 นักเรียน/นักศึกษา = 4 อื่นๆ (โปรดระบุ) = 5

X_4 คือ ตัวแปรระดับรายได้ (INCOM) มีหน่วยเป็น บาท

ต่ำกว่า 20,000 บาท = 1

20,001-40,000 บาท = 2

40,001-60,000 บาท = 3

60,001 -80,000 บาท = 4

80,001-100,000 บาท = 5

100,001 บาทขึ้นไป = 6

X_5 คือ ตัวแปรศาสนา (RELI) มีหน่วยเป็น ระดับ

พุทธ = 1 ,คริสต์ = 2 ,อิสลาม = 3 ,อื่นๆ = 4

X_6 คือ ตัวแปรทัศนคติต่อสิทธิมนุษยชน (ATTITUDE) มีหน่วยเป็น ระดับค่าเฉลี่ย

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

X_7 คือ ตัวแปรการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่าง พ.ร.บ. คู่ชีวิต (มีหน่วยเป็นระดับ)

คะแนนตั้งแต่ 0-6 มีความรู้ความเข้าใจน้อย

คะแนนตั้งแต่ 7-12 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

คะแนนตั้งแต่ 13-18 มีความรู้ความเข้าใจมาก

X_8 คือ ตัวแปรการตระหนักต่อสิทธิความเท่าเทียมระหว่างเพศ (ROLE) (มีหน่วยเป็นระดับ)

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

X_9 คือ ตัวแปรความพึงพอใจในร่างพรคู่ชีวิต พศ. ... (SATI) (มีหน่วยเป็น ระดับ)

5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง พึงพอใจมาก

3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

เมื่อได้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวแล้วต้องทำการแปลงค่าสัมประสิทธิ์เหล่านั้นให้อยู่ในรูปผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) เพื่อที่จะทราบถึงผลกระทบต่อตัวแปรอิสระ (X) ที่มีต่อตัวแปรตาม (Z) จึงต้องแปลงค่าของ Probability ที่ได้เป็นค่าอนุพันธ์บางส่วนของ X ต่อ P โดยหลักความน่าจะเป็นของผลกระทบส่วนเพิ่ม ก็คือจะพิจารณาค่าอนุพันธ์บางส่วนของความน่าจะเป็นว่าปัจจัยที่ทำการพิจารณาอยู่นั้นจะส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นในการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งมีการแปลงค่าสัมประสิทธิ์ของสมการให้อยู่ในรูปผลกระทบส่วนเพิ่ม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษา ทักษะคิด การรับรู้ การตระหนักเกี่ยวกับการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางด้านสังคม จิตวิทยาและทางด้านเศรษฐศาสตร์ในการอธิบายเชิง พฤติกรรมของ กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ตลอดจน ใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อศึกษาหาค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้เป็น ตัวแทน คุณลักษณะที่สำคัญของประชากรที่สนใจศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใน การศึกษา ผลการศึกษาจะแยกออกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศใน ประเทศไทย

ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์และข้อมูลทั่วไปของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ในประเทศไทยจะถูกเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามที่ใช้สำรวจจากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทาง เพศในประเทศไทยจำนวน 516 ตัวอย่าง โดยแบบสอบถามในส่วนนี้จะประกอบไปด้วยข้อมูลที่ สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบสอบถาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อ เดือน ศาสนา แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.1

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n=516)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	101	19.57
20-24 ปี	266	51.55
25-29 ปี	62	12.02
มากกว่า 30 ปี	87	16.86
หมายเหตุ $\bar{x}$ = 24.31ปี		SD = 0.93
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	125	24.25
ปริญญาตรี	339	65.70
ปริญญาโท	3	0.54
อื่นๆ	49	9.51

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
ข้าราชการ	52	10.10
เอกชน	120	23.25
ธุรกิจส่วนตัว	63	12.20
นักเรียน/นักศึกษา	261	50.58
อื่นๆ	20	3.87
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	220	42.63
10,001-20,000 บาท	174	33.72
20,001-30,000 บาท	53	10.28
30,000 บาทขึ้นไป	69	13.37
ศาสนา		
พุทธ	427	82.75
คริสต์	19	3.69
อิสลาม	7	1.35
อื่นๆ	63	12.21

ที่มา: ค่าจากการคำนวณ

จากตารางที่ 2 การสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวน 516 ตัวอย่างในด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่า ส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 20-24 ปี (ร้อยละ 51.55) และน้อยกว่า 20 ปี (ร้อยละ 19.57) สำหรับระดับการศึกษาของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า ส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 65.70) รองลงมาเป็น การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 24.25) อาชีพของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า ส่วนใหญ่จะมีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 50.58) ถัดลงมาเป็น อาชีพทำงานเอกชน (ร้อยละ 23.25) ต่อมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า ส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง ต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 42.63) และรองลงมาอยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 33.72) สุดท้าย ศาสนา ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า ส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 82.75) และรองลงมานับถือศาสนาอื่นๆ (ร้อยละ 12.21)

ตารางที่ 3 แสดงทัศนคติของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย (n=516)

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ความเป็นเพศพื้นฐาน	3.743	0.054	ปานกลาง
2.ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ในครอบครัว	4.250	0.051	มาก
3.ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ในสังคมและที่ทำงาน	4.123	0.034	ปานกลาง
4.ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมไทย	4.326	0.037	มาก
5.ทัศนคติต่อบทบาทเพศที่สามเรื่องเพศ	3.849	0.049	ปานกลาง

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ

จากตารางที่ 3 การสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวน 516 ตัวอย่าง ในด้านทัศนคติของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญว่าเพศทางเลือกควรได้รับอำนาจเท่าเทียมเพศชายหรือเพศหญิงเมื่ออยู่ในครอบครัว มากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.656 ถัดลงมาเป็น เพศทางเลือกควรได้รับโอกาสมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องสำคัญต่างๆได้ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.653 และ เพศทางเลือกสามารถเป็นผู้นำชุมชน เช่น นายกรัฐมนตรี เป็นต้น ได้เท่าเทียมกับผู้ชายและผู้หญิง มากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.651 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศด้านต่างๆของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย (n=516)

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านการสมรสเพศเดียวกัน	4.374	0.803	มาก
2.ด้านครอบครัวและการรับรองบุตร	4.185	0.931	มาก
3.ด้านทางการแพทย์และวิถีทางเพศ	4.589	0.203	มากที่สุด
4.ด้านความเสมอภาคและความเท่าเทียม	4.516	0.138	มากที่สุด
5.ด้านการไม่ถูกเลือกปฏิบัติ	4.606	0.180	มากที่สุด

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ

จากตารางที่ 4 การสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวน 516 ตัวอย่างในด้านการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ ด้านต่างๆของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยพบว่า กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศคิดว่าการประกันสุขภาพและการประกันชีวิตควรจะครอบคลุมทุกเพศ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.674 ต่อมาเป็นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศคิดว่าผู้แปลงเพศและเพศทางเลือกควรได้สิทธิประกันอย่างเท่าเทียมกันในสังคมมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.641 และกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศคิดว่าเพศทางเลือกควรได้รับความเสมอภาคและความเท่าเทียมจากคนในสังคมที่มองว่าเพศทางเลือกไม่ใช่เพศที่ผิดปกติกมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.631 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

ความคิดเห็นต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)			
1.ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณมีความหมายที่ให้สิทธิกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศเท่ากับคู่รักหรือคู่สมรสชายหญิง	399	84	22	1	10	4.66	4.16	มากที่สุด
2.ท่านมีความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิตในปัจจุบันเพียงใด	110	71	141	90	104	2.98	1.08	น้อย
3.ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ที่ควรมีการผลักดันหรือประกาศใช้ “พระราชบัญญัติคู่ชีวิต” ให้เกิดขึ้นเร็วๆนี้	335	106	46	11	18	4.41	4.15	มาก
4.ในอนาคตหากท่านมีโอกาสท่านจะเป็นหนึ่งเสียงสนับสนุน “ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต”	366	82	42	11	15	4.49	4.15	มาก
						4.13	4.82	มาก

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ

จากตารางที่ 5 การสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวน 516 ตัวอย่างในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย พบว่าคุณมีความหมายที่ให้สิทธิกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศเท่ากับคู่รักหรือคู่สมรสชายหญิง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.66 ต่อมาหากท่านมีโอกาสท่านจะเป็นหนึ่ง

เสียงสนับสนุน “ร่างพระราชบัญญัติคูชีวิต” อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.49 และต่อมา ควรมีการผลักดันหรือประกาศใช้ “พระราชบัญญัติคูชีวิต” ให้เกิดขึ้นเร็วๆนี้ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.41 สุดท้าย พบว่าความพึงพอใจในร่างพรบคูชีวิตในปัจจุบันเพียงใด อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ทักษะคิด การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย (n=516)

ทักษะคิด การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มากที่สุด	น้อยที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
ด้านทักษะคิด (x6)	265	112	81	25	33	4.06	0.48	มาก
ด้านการรับรู้ (x7)			101	365	50	7.46	0.46	ปานกลาง
ด้านการตระหนัก(X8)	354	93	38	12	19	4.45	0.46	มาก

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ

จากตารางที่ 6 การสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวน 516 ตัวอย่าง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ทักษะคิด การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยพบว่า ด้านทักษะคิด ปัจจัยมีค่าเฉลี่ยรวมระหว่าง 3.50 - 4.49 คือ 4.38 ระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์มาก ด้านการรับรู้ ปัจจัยมีที่ช่วงคะแนน 7 - 12 คะแนนคือ 7.46 ดังนั้น การรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการตระหนักปัจจัยมีค่าเฉลี่ยรวมระหว่าง 3.50 - 4.49 คือ 4.45 ระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์มาก

ตารางที่ 7 ตารางแสดงค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรต่างๆ

ตัวแปร	Mean	S.D.	Min	Max
อายุ	24.3101	6.4000	15	55
ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี	0.2422	0.4288	0	1
ระดับการศึกษา ปริญญาตรี	0.6570	0.4751	0	1
ระดับการศึกษา ปริญญาโท	0.0058	0.0761	0	1
อาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0.1008	0.3013	0	1
อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน	0.2326	0.4228	0	1
อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	0.1221	0.3277	0	1
อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา	0.5058	0.5004	0	1
รายได้เฉลี่ย ต่ำกว่า 10,000 บาท	0.4264	0.4950	0	1
รายได้เฉลี่ย 10,001-20,000 บาท	0.3372	0.4732	0	1
รายได้เฉลี่ย 20,001 บาทขึ้นไป	0.1027	0.3038	0	1
ศาสนาพุทธ	0.8275	0.3781	0	1
ศาสนาคริสต์	0.0368	0.1885	0	1
ศาสนาอิสลาม	0.0136	0.1157	0	1
ระดับ ทัศนคติ	4.0640	0.6447	1	5
ระดับ การรับรู้	0.3295	0.4704	0	1
ระดับ การตระหนัก	4.4545	0.7556	1	5
ระดับ ความพึงพอใจ	4.4089	0.9860	1	5

หมายเหตุ : จากการคำนวณ

จากแบบสอบถามทั้ง 5 ส่วน ประกอบไปด้วยตัวแปรอิสระเชิงปริมาณและตัวแปรเชิงคุณภาพ โดยตัวแปรเชิงคุณภาพหรือตัวแปรเทียม (Dummy Variable) นั้นประกอบไปด้วย ระดับการศึกษา (EDUCATION) ระดับรายได้ (INCOME) อาชีพ (CAREER) ศาสนา (RELIGION) และการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่างพ.ร.บ. คู่ชีวิต โดยตัวแปรเทียมที่เข้าหลักเกณฑ์ในการพิจารณา นั้นต้องเป็นตัวแปรเทียมที่มีค่าเฉลี่ย (Mean) สูงสุดระหว่างกลุ่มตัวแปรเทียมของประเภทนั้น ซึ่งพิจารณาจากสรุปของตารางที่ 7 จะได้ ดังนี้

ระดับการศึกษา (EDUCATION) : ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระดับปริญญาตรี (EDUCATION2) โดยมีค่าเฉลี่ย (Mean) คิดเป็นร้อยละ 0.6570 จากกลุ่มตัวอย่างการวิจัยทั้งหมด

อาชีพ (CAREER) : อาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียน/นักศึกษา (CAREER4) โดยมีค่าเฉลี่ย (Mean) คิดเป็นร้อยละ 0.5058 จากกลุ่มตัวอย่างการวิจัยทั้งหมด

ระดับรายได้ (INCOME) : ช่วงระดับรายได้สูงสุดคือ ต่ำกว่า10,000 บาท ต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 0.4264 จากกลุ่มตัวอย่างการวิจัยทั้งหมด

ศาสนา (RELIGION) : ศาสนาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ศาสนาพุทธ (RELIGION 1) โดยมีค่าเฉลี่ย (Mean) คิดเป็นร้อยละ 0.8275 จากกลุ่มตัวอย่างการวิจัยทั้งหมด

การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่างพ.ร.บ. คู่ชีวิต (PERCEPTION) : ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่รับรู้กฎหมาย โดยมีค่าเฉลี่ย (Mean) คิดเป็นร้อยละ 0.3295 จากกลุ่มตัวอย่างการวิจัยทั้งหมด

4.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนักและความพึงพอใจของการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ตามปัจจัยข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติ การรับรู้ การตระหนักและความพึงพอใจของการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ตามตัวแปรลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังนี้

สมมติฐานตัวแปรอายุ (Hypothesis)

HO: ทุกช่วงอายุมีความคิดเห็นของทัศนคติ,การรับรู้,การตระหนัก และความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

H1: มีอย่างน้อย 1 ช่วงอายุที่มีความคิดเห็นของทัศนคติ,การรับรู้,การตระหนัก และความพึงพอใจแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจกับอายุ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ความคิดเห็นของทัศนคติ					
ระหว่างกลุ่ม	0.885	4	0.295	0.708	0.547
ภายในกลุ่ม	213.886	512	0.416		
รวม	214.107	516			
ความคิดเห็นของการรับรู้					
ระหว่างกลุ่ม	0.508	4	0.169	0.764	0.515
ภายในกลุ่ม	113.484	512	0.222		
รวม	113.992	516			
ความคิดเห็นของการตระหนัก					
ระหว่างกลุ่ม	0.602	4	0.201	0.350	0.789
ภายในกลุ่ม	293.482	512	0.573		
รวม	294.084	516			
ความคิดเห็นของความพึงพอใจ					
ระหว่างกลุ่ม	3.506	4	1.169	1.203	0.308
ภายในกลุ่ม	497.213	512	0.971		
รวม	500.719	516			

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่าช่วงอายุที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นทางด้านทัศนคติ การรับรู้ การตระหนัก และความพึงพอใจที่เหมือนกัน โดยดูได้จากค่า p-value ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ แอลฟา เท่ากับ 0.05

สมมติฐานตัวแปรระดับการศึกษา (Hypothesis)

HO: ทุกช่วงระดับการศึกษามีความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

H1: มีอย่างน้อย 1 ช่วงระดับการศึกษาที่มีความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจกับระดับการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ความคิดเห็นของทัศนคติ					
ระหว่างกลุ่ม	0.222	4	0.074	0.177	0.912
ภายในกลุ่ม	213.886	512	0.418		
รวม	214.107	516			
ความคิดเห็นของการรับรู้					
ระหว่างกลุ่ม	1.567	4	0.522	2.378	0.069
ภายในกลุ่ม	112.426	512	0.220		
รวม	113.992	516			
ความคิดเห็นของการตระหนัก					
ระหว่างกลุ่ม	0.467	4	0.156	0.272	0.846
ภายในกลุ่ม	293.617	512	0.573		
รวม	294.084	516			
ความคิดเห็นของความพึงพอใจ					
ระหว่างกลุ่ม	3.327	4	1.109	1.141	0.332
ภายในกลุ่ม	497.392	512	0.971		
รวม	500.719	516			

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นทางด้านทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจที่เหมือนกัน โดยดูได้จากค่า p-value ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ แอลฟา เท่ากับ 0.05

สมมติฐานตัวแปรอาชีพ (Hypothesis)

HO: ทุกอาชีพมีความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

H1: มีอย่างน้อย 1 อาชีพที่มีความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจกับอาชีพ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ความคิดเห็นของทัศนคติ					
ระหว่างกลุ่ม	3.306	4	0.827	2.004	0.093
ภายในกลุ่ม	210.801	512	0.413		
รวม	214.107	516			
ความคิดเห็นของการรับรู้					
ระหว่างกลุ่ม	0.922	4	0.231	1.042	0.385
ภายในกลุ่ม	113.070	512	0.221		
รวม	113.992	516			
ความคิดเห็นของการตระหนัก					
ระหว่างกลุ่ม	6.392	4	1.598	2.838	0.024*
ภายในกลุ่ม	287.692	512	0.563		
รวม	294.084	516			
ความคิดเห็นของความพึงพอใจ					
ระหว่างกลุ่ม	4.259	4	1.065	1.096	0.358
ภายในกลุ่ม	496.460	512	0.972		
รวม	500.719	516			

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่าอาชีพที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นทางด้านทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจที่เหมือนกัน โดยดูได้จากค่า p-value มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่แอลฟาเท่ากับ 0.05 กล่าวคือ อาชีพมีความสัมพันธ์กับการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ Least Square Difference (LSD) ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 10 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนกับอาชีพด้วยวิธีการ LSD

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน เอกชน	ธุรกิจ ส่วนตัว	นักเรียน นักศึกษา	อื่นๆ
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	4.325	-	0.232	0.318*	0.081	0.132
พนักงานเอกชน	4.558		-	0.086	0.151	0.365*
ธุรกิจส่วนตัว	4.644			-	0.237	0.451*
นักเรียน/นักศึกษา	4.406				-	0.213
อื่นๆ	4.193					-

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้ที่ทำงานอาชีพพนักงานเอกชนกับอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีระดับความคิดเห็นของการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนแตกต่างกับอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ นักเรียน/นักศึกษา และอื่นๆ อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยที่ผู้ที่เป็นอาชีพพนักงานเอกชนกับอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีระดับความคิดเห็นของการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ นักเรียน/นักศึกษา และอื่นๆ

สมมติฐานตัวแปรระดับรายได้ (Hypothesis)

HO: ทุกช่วงระดับรายได้มีความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

H1: มีอย่างน้อย 1 ช่วงระดับรายได้ที่มีความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจกับระดับรายได้

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ความคิดเห็นของทัศนคติ					
ระหว่างกลุ่ม	0.988	4	0.198	0.473	0.796
ภายในกลุ่ม	213.119	512	0.418		
รวม	214.107	516			
ความคิดเห็นของการรับรู้					
ระหว่างกลุ่ม	2.437	4	0.487	2.228	0.050*
ภายในกลุ่ม	111.555	512	0.219		
รวม	113.992	516			
ความคิดเห็นของการตระหนัก					
ระหว่างกลุ่ม	2.033	4	0.407	0.710	0.616
ภายในกลุ่ม	292.051	512	0.573		
รวม	294.084	516			
ความคิดเห็นของความพึงพอใจ					
ระหว่างกลุ่ม	3.730	4	0.746	0.765	0.575
ภายในกลุ่ม	496.989	512	0.974		
รวม	500.719	516			

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 พบว่าระดับรายได้ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นทางด้านทัศนคติ การรับรู้ การตระหนัก และความพึงพอใจที่เหมือนกัน โดยดูได้จากค่า p-value มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่แอลฟา เท่ากับ 0.05 กล่าวคือ ระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่างพ.ร.บ. คู่ชีวิต จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ Least Square Difference (LSD) ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 12 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีความคิดเห็นของการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่างพ.ร.บ. คู่ชีวิตกับช่วงรายได้ด้วยวิธีการ LSD

ระดับรายได้	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	30,000 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า 10,000 บาท	0.272	-	0.112*	0.048	0.268*
10,001-20,000 บาท	0.385		-	0.064	0.115
20,001-30,000 บาท	0.320			-	0.220
30,000 บาทขึ้นไป	0.272				-

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 13 พบว่าผู้ที่รายได้อยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท มีระดับมีความคิดเห็นของการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่างพ.ร.บ. คู่ชีวิตแตกต่างกับช่วงรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และ 30,000 บาทขึ้นไป อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยที่ผู้ที่รายได้อยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท มีระดับมีความคิดเห็นของการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่างพ.ร.บ. มากกว่า คู่ชีวิตผู้ที่มีช่วงรายได้มากกว่าช่วงรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และ 30,000 บาทขึ้นไป

สมมติฐานตัวแปรศาสนา (Hypothesis)

HO: ทุกศาสนามีความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

H1: มีอย่างน้อย 1 ศาสนาที่มีความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของทัศนคติ, การรับรู้, การตระหนัก และความพึงพอใจกับศาสนา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ความคิดเห็นของทัศนคติ					
ระหว่างกลุ่ม	0.693	4	0.231	0.555	0.645
ภายในกลุ่ม	213.414	512	0.417		
รวม	214.107	516			
ความคิดเห็นของการรับรู้					
ระหว่างกลุ่ม	0.597	4	0.199	0.898	0.442
ภายในกลุ่ม	113.396	512	0.221		
รวม	113.992	516			
ความคิดเห็นของการตระหนัก					
ระหว่างกลุ่ม	0.951	4	0.317	0.554	0.646
ภายในกลุ่ม	293.133	512	0.573		
รวม	294.084	516			
ความคิดเห็นของความพึงพอใจ					
ระหว่างกลุ่ม	11.653	4	3.884	4.067	0.007*
ภายในกลุ่ม	489.066	512	0.955		
รวม	500.719	516			

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 14 พบว่าศาสนาที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นทางด้านทัศนคติ การรับรู้ การตระหนัก และความพึงพอใจที่เหมือนกัน โดยดูได้จากค่า p-value มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ แอลฟา เท่ากับ 0.05 กล่าวคือ ศาสนามีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของความพึงพอใจในร่างพระบิษุขีวิด จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ Least Square Difference (LSD) ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 14 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีระดับความคิดเห็นของความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต กับศาสนาด้วยวิธีการ LSD

ศาสนา	ค่าเฉลี่ย	ศาสนาพุทธ	ศาสนาคริสต์	ศาสนาอิสลาม	อื่นๆ
ศาสนาพุทธ	4.449	-	0.712*	0.407	0.163
ศาสนาคริสต์	3.736		-	1.120*	0.548*
ศาสนาอิสลาม	4.857			-	0.571
อื่นๆ	4.285				-

ที่มา : ค่าจากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 15 พบว่าผู้ที่มีศาสนาคริสต์ มีระดับความคิดเห็นของความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต แตกต่างกับผู้ที่มีศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามและศาสนาอื่นๆ อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยที่ผู้ที่มีศาสนาคริสต์ มีระดับความคิดเห็นของความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต น้อยกว่าผู้ที่มีศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามและศาสนาอื่นๆ

4.3 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

วิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเชิงอันดับเป็นหนึ่งในวิธีการทางสถิติหลาย ๆ วิธีที่มีการนำมาใช้ในงานวิจัยทางการแพทย์และงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ค่อนข้างมาก ซึ่งการถดถอยเชิงอันดับเป็นตัวแทนหนึ่งที่ใช้อ้างถึงตัวแบบการถดถอย โดยที่ตัวแปรตาม (Y) มีการแจกแจงแบบมัลติโนเมียลที่เป็นอิสระกัน และลักษณะข้อมูลเป็นลำดับที่ต่อเนื่องกัน (โดยมีระดับการวัดแบบมาตราเรียงลำดับ) โดยที่ระยะห่างของแต่ละลำดับที่ต่อเนื่องกันไม่จำเป็นต้องเท่ากัน

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเชิงอันดับเป็นการวิเคราะห์การถดถอยที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามที่อยู่ในมาตราวัดเรียงลำดับ และตัวแปรอิสระอยู่ในมาตราวัดใดก็ได้โดยในการวิเคราะห์จะคำนึงถึงอันดับของตัวแปรตาม และสามารถนำตัวแบบที่ได้มาพยากรณ์จำแนกกลุ่มได้อีกด้วย จากการประยุกต์ใช้กับข้อมูล

ตารางที่ 15 ตารางแสดงผลประมาณค่าโดยใช้แบบจำลอง Ordinal Logistic Regression Model

Decision	Coef.	Std. Err.	z	P > z	[95% Conf. Interval]	
AGE**	0.0207	0.0227	0.91	0.036	-0.0238	0.0653
EDUCATION (2) **	0.3531	0.2584	1.37	0.012	-0.1534	0.8597
CAREER (4) **	-0.5022	0.3685	1.36	0.013	-0.2200	1.2246
INCOME (1)	0.3782	0.3519	1.07	0.282	-0.3114	1.0679
RELIGION (1)	0.1981	0.3157	0.63	0.530	-0.4207	0.8170
ATTITUDE**	0.0757	0.2674	0.28	0.047	-0.4478	0.5992
PERCEPTION**	-0.4817	0.2631	-1.84	0.050	-0.9937	0.0307
AWARENESS**	1.1156	0.2211	5.04	0.000	0.6822	1.5491
SATISFACTION**	2.0841	0.1687	12.35	0.000	1.7534	2.4148
Constant	8.0567	1.2526	5.590	0.000	-10.5009	3.1391

หมายเหตุ: จากการประมาณค่าด้วยโปรแกรมสตาดา (Stata) ที่ระดับความน่าเชื่อถือร้อยละ 95

อายุ (AGE) (หน่วย: ปี) ค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก หมายถึง ระหว่างอายุและการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีอายุที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การตัดสินใจการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตเพิ่มขึ้น และความสัมพันธ์ระหว่างอายุและการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตเป็นความสัมพันธ์แบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อถือน้อยกว่า 95

ระดับการศึกษา (ปริญญาตรี) (EDUCATION 2) (หน่วย: ระดับชั้น) ค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก หมายถึง ระหว่างระดับการศึกษาและการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่งผลให้การตัดสินใจของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตมากกว่าคนที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีและความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตนั้นเป็นความสัมพันธ์แบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อถือน้อยกว่า 95

อาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา) (CAREER 4) (หน่วย: ระดับ) ค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก หมายถึง ระหว่างอาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา) มีการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย มากกว่าอาชีพอื่นที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ระดับรายได้ (INCOME 1) (หน่วย: บาท) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ระดับรายได้ไม่มีผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

ศาสนา (ศาสนาพุทธ) (RELI 1) (หน่วย: ระดับ) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ศาสนาไม่มีผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

ทัศนคติต่อสิทธิมนุษยชน (ATTITUDE) (หน่วย: ระดับ) ค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก หมายถึง ทัศนคติต่อสิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น (ลดลง) ส่งผลให้การตัดสินใจการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติชีวิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) โดยความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อสิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย นั้นเป็นความสัมพันธ์แบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อถือว่าร้อยละ 95

การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คู่ชีวิต (PERCEPTION) (หน่วย: ระดับ) ค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นลบ หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คู่ชีวิตและการตัดสินใจการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตมีความสัมพันธ์เชิงลบ กล่าวคือ เมื่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คู่ชีวิต เพิ่มขึ้น (ลดลง) ส่งผลให้การตัดสินใจของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในการตัดสินใจการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ลดลง (เพิ่มขึ้น) นั้นเป็นความสัมพันธ์แบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อถือว่าร้อยละ 95

การตระหนักรู้ต่อสิทธิความเท่าเทียมระหว่างเพศ (AWARENESS) (หน่วย: ระดับ) ค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก หมายถึง การตระหนักรู้ต่อสิทธิความเท่าเทียมระหว่างเพศและการตัดสินใจการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตมีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อประเด็นความหลากหลายทางเพศได้รับการยอมรับควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านสิทธิ บทบาท และหน้าที่ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศเพิ่มขึ้น (ลดลง) ส่งผลให้การตัดสินใจของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในการตัดสินใจการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตเพิ่มขึ้น(ลดลง) โดยความสัมพันธ์การ

ตระหนักต่อสิทธิความเท่าเทียมระหว่างเพศและการตัดสินใจการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต นั้นเป็นความสัมพันธ์แบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อถือว่าร้อยละ 95

ความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต(SATISFACTION) (หน่วย: ระดับ) ค่าสัมประสิทธิ์มีค่า เป็นบวก หมายถึง ความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิตและการตัดสินใจการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความพึงพอใจใน ร่างพรบคู่ชีวิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) ส่งผลให้การตัดสินใจของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในการ สนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต เพิ่มขึ้น (ลดลง) โดยความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิตและการ ตัดสินใจการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตนั้นเป็นความสัมพันธ์แบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อถือว่าร้อยละ 95

ตารางที่ 16 ผลการวิจัยจากผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects)

การศึกษาผลวิจัยจากผลกระทบส่วนเพิ่มด้วยโปรแกรมสตาตา (Stata) ทำได้โดยการหาอนุพันธ์บางส่วน (Partial Derivative) จากค่าความคาดหมายของสมการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) เปรียบเทียบกับปัจจัยอิทธิพลทั้งหมดหรือตัวแปรอิสระ (Xi) จากตารางที่ 16 แสดงผลประมาณค่าโดยใช้แบบจำลอง Ordinal Logistic Regression Model ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตและปัจจัยอิทธิพลต่างๆ ซึ่งมีค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects) ดังนี้

Variable	Y=1	Y=2	Y=3	Y=4	Y=5
AGE *	-0.0000106	-0.0000419	-0.0000419	-0.0031431	0.0037968
EDUCATION (2) *	-0.0001917	-0.0007568	-0.0007568	-.054642	0.0664053
CAREER (4) *	-0.0002602	-0.001027	-0.001027	-.075933	0.0919336
INCOME (1)	-0.0001891	-0.0007468	-0.0007468	-.0565037	0.0681692
RELIGION (1)	-0.0001082	-0.0004272	-0.0004272	-.0308122	0.0374521
ATTITUDE*	-0.0000387	-0.0001528	-0.0001528	-.0114663	0.0138512
PERCEPTION*	0.0002697	0.0010642	0.0010642	.0751721	-0.0916718
AWARENESS*	-0.0005702	-0.0022515	-0.0022515	-0.1689749	0.2041207
SATISFACTION*	-0.0010652	-0.0042059	-0.0042059	-0.3156576	0.3813125

หมายเหตุ: จากการประมาณค่าด้วยโปรแกรมทางเศรษฐมิติ ที่ระดับความน่าเชื่อถือร้อยละ 95

โดยกำหนดให้มี 5 ทางเลือก โดยความน่าจะเป็นของแต่ละทางเลือก มีค่าดังนี้

$$Y^* = 1 = \Pr(Y=1) = 0.00051134$$

$$Y^* = 2 = \Pr(Y=2) = 0.00202417$$

$$Y^* = 3 = \Pr(Y=3) = 0.03002617$$

$$Y^* = 4 = \Pr(Y=4) = 0.20850759$$

$$Y^* = 5 = \Pr(Y=5) = 0.75893073$$

$$\sum [\Pr(Y=K)] = 1 ; K=1, \dots, 5$$

อายุ (AGE) (หน่วย: ปี) การที่อายุเปลี่ยนแปลงไป 1 ปี ให้ความน่าจะเป็นที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจะตอบว่าสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ในระดับมากที่สุด (Y=5) เพิ่มขึ้น 0.003% โดยที่ตัวแปรอายุเปรียบเสมือนเครื่องชี้วัดความสมบูรณ์ของร่างกายและประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิต ดังนั้น หากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีอายุเพิ่มขึ้นส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญถึงสิทธิ มนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ

ระดับการศึกษา (ปริญญาตรี) (EDUCATION 2) (หน่วย: ระดับชั้น) เมื่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยมีระดับการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 ระดับชั้น ความน่าจะเป็นที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจะตอบว่าสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ในระดับมากที่สุด (Y=5) จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.06% โดยที่ตัวแปรด้านการศึกษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยเปิดโลกทัศน์และสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิตให้แก่ผู้ศึกษาได้หากมีการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีระดับ การศึกษาเพิ่มขึ้นส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทาง เพศ

อาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา) (CAREER 4) (หน่วย: ระดับ) หากกฎระเบียบของสถาบันการศึกษานั้นมีความเข้มงวดเพิ่มขึ้น 1 ระดับ ความน่าจะเป็นที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยน่าจะเป็นที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจะตอบว่าสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตในระดับมากที่สุด (Y=5) จะเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.09% โดยที่สายงานแต่ละอาชีพนั้นต่างมีข้อกำหนดและกฎระเบียบที่แตกต่างกัน อาชีพที่ตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของระเบียบวินัยเป็นหลักย่อมมีกฎระเบียบที่เคร่งครัด ในทางกลับกันอาชีพที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการอื่นนั้นย่อมมี กฎระเบียบที่ยืดหยุ่นได้มากกว่าซึ่งกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ประกอบอาชีพที่มีกฎระเบียบเคร่งครัดมากขึ้นย่อม ส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ

ทัศนคติต่อสิทธิมนุษยชน (ATTITUDE) (หน่วย: ระดับ) การที่ทัศนคติต่อสิทธิมนุษยชนเปลี่ยนแปลงไป 1 ระดับ ให้ความน่าจะเป็นที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจะตอบว่าสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตในระดับมากที่สุด (Y=5) เพิ่มขึ้น 0.01% โดยที่ตัวแปรทัศนคติต่อสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่ทุกคนพึงมีไม่ว่าจะมีความคิดหรือมีความรู้สึก แบบใดก็ตาม ซึ่ง

หากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีทัศนคติที่ดีต่อสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆในประเทศไทย ซึ่งเชื่อมั่น เป็นอย่างยิ่งว่าการได้รับสิทธิหรือเข้าถึงสิทธิต่างๆจะพัฒนาและส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการในด้านต่างๆ ดังนั้นหากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆในไทยเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและ ระดับความสำคัญถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ

การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คู่ชีวิต (PERCEPTION)

(หน่วย: ระดับ) การที่การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คู่ชีวิต เปลี่ยนแปลงไป 1 ระดับ ทำให้ความน่าจะเป็นที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย จะตอบว่าสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต ในระดับมากที่สุด (Y=5) ลดลง 0.09% ดดยที่ตัวแปร การรับรู้ ร่างพรบ.คู่ชีวิต ที่อยู่ในกระบวนการของ สนช.ที่เป็น พ.ร.บ. ที่ จะรองรับและให้ความคุ้มครอง กลุ่มเพศทางเลือกโดยเฉพาะ ดังนั้น หากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศรับรู้ถึงการคุ้มครองทางกฎหมายภายใต้ร่างพรบ.คู่ชีวิตเพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการ จากร่าง พ.ร.บ. คู่ชีวิต

การตระหนักรู้ต่อสิทธิความเท่าเทียมระหว่างเพศ (AWARENESS) (หน่วย: ระดับ)

การตระหนักรู้ต่อสิทธิความเท่าเทียมระหว่างเพศ เปลี่ยนแปลงไป 1 ระดับ ทำให้ความน่าจะเป็นที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจะตอบว่าสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ในระดับมากที่สุด (Y=5) เพิ่มขึ้น 0.20% โดยที่การอยู่เป็นกลุ่มกับคนหมู่มากนั้นจำเป็นต้องมีระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อควบคุม จัดระเบียบและรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม สิทธิ บทบาทและหน้าที่ เป็นสิ่งที่บุคคลระลึกถึงใน การเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตน ทั้งนี้เมื่อความหลากหลายทางเพศมีการเปิดเผยตัวตนและเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น การกำหนดสิทธิ บทบาท และหน้าที่ของประชาชนของพวกเขาเหล่านั้นควรได้รับการพัฒนา อาทิเช่น การรับรองเพศสภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ ในการดำเนินกิจกรรมทางสังคมในแง่ต่างๆ แต่ในบริบทของสังคมไทยนั้นข้อกำหนดต่างๆ ยังตั้งอยู่บนพื้นฐานของระบบทวิเพศ ทำให้เกิดความคลุมเครือในเรื่องสิทธิบทบาทและหน้าที่ ดังนั้น หากสังคมไทยมีการพัฒนาในเรื่อง ของสิทธิ บทบาทและหน้าที่ของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับ ความสำคัญถึงสิทธิความเท่าเทียมทางเพศการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ

ความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต พศ. ... (SATISFACTION) (หน่วย: ระดับ) การที่ความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต เปลี่ยนแปลงไป 1 ระดับ ทำให้ความน่าจะเป็นที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจะตอบว่าสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต ในระดับมากที่สุด ($Y=5$) เพิ่มขึ้น 0.38% โดยที่ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่เกิด จากแรงจูงใจซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่ผลักดันให้เกิด ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ยินดี ไม่ยินดี เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ และความคาดหวัง ที่เกิดจากการประมาณค่า อันเป็น การเรียนรู้ประสบการณ์จากการกระทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการตามเป้าหมายของแต่ละบุคคล หลังจากร่างพรบคู่ชีวิต ได้รับการยกร่างขึ้นเพื่อรับรองความเสมอภาคกับครอบครัวของคู่สมรสชายหญิงให้แก่ครอบครัวของของคนข้ามเพศในรูปแบบของการบันทึกทาง ทะเบียนเป็นคู่ชีวิต แต่อย่างไรก็ตามร่างพระราชบัญญัติยังมีข้อบกพร่องบางประการที่อาจ ก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้นได้ เป็นเหตุให้ต้องมีการศึกษาถึงความเป็นมาและแนวคิดของร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อทราบถึงผลกระทบต่อครอบครัวของคนข้ามเพศในประเด็นความเสมอภาค กับสิทธิหน้าที่อันครอบครัวของคู่สมรสชายหญิง ได้รับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต ย่อมส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับ ความสำคัญถึงสิทธิความเท่าเทียมทางเพศอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้อาศัยการศึกษาเรื่อง ทักษะคิด การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ในสังคมปัจจุบัน พิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยและวิเคราะห์จากการศึกษาด้วยสมการถดถอยโลจิสติกเชิงอันดับโดยมีบทสรุปดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาทักษะคิด การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะคิด, การรับรู้, การตระหนักและความพึงพอใจของการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะคิด, การรับรู้, การตระหนักและความพึงพอใจของการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจำแนกตามตัวแปรลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังนี้

อาชีพ พบว่าค่าเฉลี่ยแต่ละอาชีพพบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นของการตระหนักและอาชีพ พบว่าผู้ที่ทำงานอาชีพพนักงานเอกชนกับอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีระดับความคิดเห็นของการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนแตกต่างกับอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ นักเรียน/นักศึกษา และอื่นๆ โดยที่ผู้มีเป็นอาชีพพนักงานเอกชนกับอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีระดับความคิดเห็นของการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ นักเรียน/นักศึกษา และอื่นๆ พบว่าค่าเฉลี่ยแต่ละระดับรายได้พบความแตกต่างระหว่างระดับมีความคิดเห็นของการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่างพ.ร.บ. คู่ชีวิตและระดับรายได้

ศาสนา พบว่าศาสนาที่ต่างกันจะมีความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นของความพึงพอใจในร่างพระคัมภีร์กับศาสนา พบว่าผู้ที่มีศาสนาคริสต์ มีระดับความคิดเห็นของความพึงพอใจในร่างพระคัมภีร์ แตกต่างกับผู้ที่มีศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามและศาสนาอื่นๆ อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยที่ผู้ที่มีศาสนาคริสต์ มีระดับความคิดเห็นของความพึงพอใจในร่างพระคัมภีร์ น้อยกว่าผู้ที่มีศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามและศาสนาอื่นๆ

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคัมภีร์ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

ผลการศึกษาตัวแปรอายุเปรียบเสมือนเครื่องชี้วัดความสมบูรณ์ของร่างกายและประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิต ดังนั้น หากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีอายุเพิ่มขึ้นส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ

ผลการศึกษาตัวแปรด้านการศึกษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยเปิดโลกทัศน์และสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิตให้แก่ผู้ศึกษาได้หากมีการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีระดับ การศึกษาเพิ่มขึ้นส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ

ผลการศึกษาตัวแปรด้านอาชีพนั้นต่างมีข้อกำหนดและกฎระเบียบที่แตกต่างกัน อาชีพที่ตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของระเบียบวินัยเป็นหลักย่อมมีกฎระเบียบที่เคร่งครัด ในทางกลับกันอาชีพที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการอื่นนั้นย่อมมี กฎระเบียบที่ยืดหยุ่นได้มากกว่าซึ่งกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่ประกอบอาชีพที่มีกฎระเบียบเคร่งครัดมากขึ้นย่อม ส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ

ผลการศึกษาตัวแปรด้านทัศนคติต่อสิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่ทุกคนพึงมีไม่ว่าจะมีความคิดหรือมีความรู้สึก แบบใดก็ตาม ซึ่งหากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีทัศนคติที่ดีต่อสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆในประเทศไทย ซึ่งเชื่อมั่น เป็นอย่างยิ่งว่าการได้รับสิทธิหรือเข้าถึงสิทธิต่างๆจะพัฒนาและส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการในด้านต่างๆ ดังนั้นหากกลุ่มคนที่มี ความหลากหลาย

ทางเพศที่มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆในไทยเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้ระดับความคิดเห็น และระดับความสำคัญถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ

ผลการศึกษาดัชนีชี้วัดด้านการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต โดยที่ ร่างพรบ.คู่ชีวิต ที่อยู่ในกระบวนการของ สนช.ที่เป็น พ.ร.บ. ที่จะรองรับและให้ความคุ้มครองกลุ่มเพศ ทางเลือกโดยเฉพาะ ดังนั้น หากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศรับรู้ถึงการคุ้มครองทางกฎหมาย ภายใต้ร่างพรบ.คู่ชีวิต2563 เพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญถึงสิทธิ มนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการ จากร่าง พ.ร.บ. คู่ชีวิต

ผลการศึกษาดัชนีชี้วัดการตระหนักรู้ต่อสิทธิความเท่าเทียมระหว่างเพศ โดยการอยู่เป็น กลุ่มกับคนหมู่มากนั้นจำเป็นต้องมีระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อควบคุม จัดระเบียบและรักษาความสงบ เรียบร้อยของสังคม สิทธิ บทบาทและหน้าที่เป็นสิ่งที่บุคคลระลึกถึงใน การเป็นแนวทางในการ ประพฤติปฏิบัติตน ทั้งนี้เมื่อความหลากหลายทางเพศมีการเปิดเผยตัวตนและเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น การกำหนดสิทธิ บทบาท และหน้าที่ของประชาชนของพวกเขาเหล่านั้นควรได้รับการพัฒนา อาทิเช่น การรับรองเพศสภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมทางสังคมในแง่ต่างๆ แต่ในบริบทของ สังคมไทยนั้นข้อกำหนดต่างๆ ยังตั้งอยู่บน พื้นฐานของระบบทวิเพศ ทำให้เกิดความคลุมเครือในเรื่อง สิทธิบทบาทและหน้าที่ ดังนั้น หากสังคมไทยมีการพัฒนาในเรื่อง ของสิทธิ บทบาทและหน้าที่ของ กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับ ความสำคัญถึงสิทธิความเท่าเทียมทางเพศการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการ เรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ

ผลการศึกษาดัชนีชี้วัดด้านความพึงพอใจในร่างพ.ร.บ.คู่ชีวิต กล่าวคือความพึงพอใจเป็นสิ่งที่ เกิดจากแรงจูงใจซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่ผลักดันให้เกิด ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ยินดี ไม่ยินดี เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ และความคาดหวัง ที่เกิดจากการประมาณค่า อัน เป็น การเรียนรู้ประสบการณ์จากการกระทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการตาม เป้าหมายของแต่ละบุคคล หลังจากร่างพรบคู่ชีวิต ได้รับการยกร่างขึ้นเพื่อรับรองความเสมอภาคกับ ครอบครัวของคู่สมรสชายหญิงให้แก่ครอบครัวของของชนข้ามเพศในรูปแบบของการบันทึกทาง

ทะเบียนเป็นคู่ชีวิต แต่อย่างไรก็ตามร่างพระราชบัญญัติยังมีข้อบกพร่องบางประการที่อาจก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้นได้ เป็นเหตุให้ต้องมีการศึกษาถึงความเป็นมาและแนวคิดของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อทราบถึงผลกระทบต่อครอบครัวของคนข้ามเพศในประเด็นความเสมอภาค กับสิทธิหน้าที่อันครอบครัวของคู่สมรสชายหญิงได้รับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นความพึงพอใจในร่างพ.ร.บ.คู่ชีวิตย่อมส่งผลให้ระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญถึงสิทธิความเท่าเทียมทางเพศอีกด้วย

ทัศนคติของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยโดยผู้ตอบแบบสอบถามด้านทัศนคติ พบว่า ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมไทยอยู่ในระดับมาก ต่อมาเป็นทัศนคติต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ในครอบครัว ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ในสังคมและที่ทำงาน, ทัศนคติต่อบทบาทเพศที่สามเรื่องเพศและสุดท้าย ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ความเป็นเพศพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยโดยผู้ตอบแบบสอบถามด้านทัศนคติส่วนใหญ่ให้ความสำคัญว่าเพศทางเลือกควรได้รับอำนาจเท่าเทียมเพศชายหรือเพศหญิงเมื่ออยู่ในครอบครัวมากที่สุด ถัดลงมาเป็นเพศทางเลือกควรได้รับโอกาสมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องสำคัญต่างๆได้มากที่สุดและเพศทางเลือกสามารถเป็นผู้นำชุมชน เช่น นายกรัฐมนตรี เป็นต้น ได้เท่าเทียมกับผู้ชายและผู้หญิงตามลำดับ

จากผลการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าทัศนคติเพศทางเลือกควรได้รับอำนาจเท่าเทียมกับเพศชายและเพศหญิงมากที่สุด และสิ่งสำคัญกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นตัวของตัวเองในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมโดยไม่ถูกตีตราหรือตัดสินคนด้วยเพศสภาพ หากบุคคลนั้นมีความสามารถทำหน้าที่นั้นได้ก็ควรได้รับโอกาส หรือควรได้รับโอกาสในการตัดสินใจเรื่องสำคัญต่างๆ และการปัญหาการตีตราบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุมาจากการขาดความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับอัตลักษณ์หรือลักษณะของกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ ผลการศึกษากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศผู้ให้ข้อมูลในการศึกษานี้มีความ

ต้องการในการใช้ชีวิตอย่างอิสระโดยไม่ถูกตีตรา นั้นจึงเป็นข้อค้นพบที่ตอกย้ำว่าบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศต้องได้รับสิทธิความเป็นอิสระในการใช้ชีวิตและปลอดภัยจากการถูกตีตราจากคนในสังคม

นอกจากนี้ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต้องการได้รับความเท่าเทียมทางเพศ โดยต้องการให้มองกลุ่มคนหลากหลายทางเพศเป็นมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคมไทย ไม่ได้เป็นสิ่งแปลก ต้องการได้รับความเท่าเทียมในด้านต่างๆ เช่น ด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมไทย หรือด้านบทบาทหน้าที่ในครอบครัว สอดคล้องการงานวิจัยของ(กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์และคณะ, 2562) ที่พบว่า กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ต่อสู้เรียกร้องความเท่าเทียมและความเสมอภาคในเรื่องเพศมาอย่างยาวนาน ประสบกับปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศในสังคม โดยถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่ไม่ปกติเหมือนบุคคลทั่วไปในสังคม ส่งผลให้ขาดที่ยืนในสังคม จึงมีการรวมตัวกันเพื่อแสดงจุดยืนว่าพวกเขาไม่ได้เป็นอันตรายต่อสังคม เป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างทางความชอบทางเพศเท่านั้น ทั้งนี้ผลการวิจัยที่พบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัยต้องการได้รับความเท่าเทียมกันทางเพศ ยังสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่วางหลักไว้เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมแก่มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะมีเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ผิว เพศ และความแตกต่างด้านอื่น ๆ โดยทุกคนมีสิทธิและอิสรภาพเท่าเทียมกัน (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2554)

การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คู่ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คู่ชีวิต โดยผู้ตอบแบบสอบถามด้านการรับรู้ โดยผู้ที่ตอบคำถามได้คะแนนการรับรู้อยู่ในระดับปานกลางโดยที่การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติ (คู่ชีวิตจากผลการศึกษาร่างพ.ร.บ.คู่ชีวิตพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้และต้องการให้การสมรสและจดทะเบียนสมรสดำเนินการได้อย่างถูกกฎหมาย โดยต้องการให้กฎหมายเรื่องการสมรสและการจดทะเบียนสมรสมีการปรับเปลี่ยนให้ก้าวทันตามยุคสมัย เพื่อให้มีหลักประกันในการใช้ชีวิตคู่สอดคล้องกับการศึกษาของอดิศร จันทรสขุ และคณะ (2563) ที่ศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยกับการมีกฎหมายสมรสหรือการจัดทะเบียนสมรสของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ทั้งนี้เนื่องจากเห็นความสำคัญของการจัดการทรัพย์สิน รวมถึงสิทธิในการให้ความยินยอมในกรณีการรักษาพยาบาลแทนคู่ครองในกรณีฉุกเฉิน

เพิ่มเติมจากนี้ผลการศึกษายังพบว่ากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการรับรู้ถึงการให้สิทธิในการมีบุตรถูกต้องตามกฎหมายได้อย่างเท่าเทียม ถูกต้องในฐานะความเป็นพลเมือง เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมองถึงภาพในอนาคตหากเติบโตในสังคมต้องการมีสิทธิในการมีบุตรหรือดูแลรับเลี้ยงบุตรได้ถูกต้องตามกฎหมาย ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ต้องการใช้ชีวิตได้อย่างปกติทั่วไป ความต้องการเป็นพ่อแม่ อย่างไรก็ตามในบริบทสังคมไทยยังคงมีปัญหาติดขัดในด้านกฎหมายที่ยังไม่สามารถทำได้เต็มที่ ดังที่ (ณัฐชานันท์ กล่าวหาญ, 2019) เขียนสรุปประเด็นการเสวนาเกี่ยวกับสิทธิเพื่อการมีและรับรองบุตรของครอบครัวหลากหลายทางเพศ ว่าสิทธิการเลี้ยงดูบุตรของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เป็นความเท่าเทียมที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย โดยกล่าวสรุปว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญสองส่วนคือ ส่วนของกฎหมายที่ไม่เปิดทางให้และปัญหาในส่วนของมุมมองของคนในสังคมที่ยังไม่เปิดกว้างในเรื่องการมีบุตรหรือการรับรองบุตรของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เป็นประเด็นท้าทายที่จะต้องมีการผลักดันให้กฎหมายเปิดทางและสังคมเกิดการยอมรับมากขึ้นในประเด็นดังกล่าว

การตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ ด้านต่างๆของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

การสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศในด้านการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศด้านต่างๆของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยโดยรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญถึงด้านการไม่ถูกเลือกปฏิบัติอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด ด้านทางการแพทย์และวิถีทางเพศอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด ด้านความเสมอภาคและความเท่าเทียมอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด ด้านการสมรสเพศเดียวกันอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก และด้านครอบครัวและการรับรองบุตรอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก วิเคราะห์ข้อมูลการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศด้านต่างๆของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยด้านการตระหนักปัจจัยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์มากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศคิดว่าการประกันสุขภาพและการประกันชีวิตควรครอบคลุมทุกเพศ ต่อมาเป็นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศคิดว่าผู้แปลงเพศและเพศทางเลือกควรได้สิทธิประกันอย่างเท่าเทียมกันในสังคมมากที่สุดและกลุ่มคนที่มีความ

หลากหลายทางเพศคิดว่าเพศทางเลือกควรได้รับความเสมอภาคและความเท่าเทียมจากคนในสังคมที่มองว่าเพศทางเลือกไม่ใช่เพศที่ผิดปกติกมากที่สุดตามลำดับ

จากผลการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าผู้ให้ข้อมูลต้องการได้รับการรักษาพยาบาลอย่างเท่าเทียมกัน โดยต้องการให้มีศูนย์ หน่วยงาน คลินิกเฉพาะทาง หรือโรงพยาบาลรัฐที่เปิดให้บริการในการให้คำปรึกษา ตรวจโรค และรักษากลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งต้องการให้บุคลากรทางการแพทย์ใช้คำพูดที่สุภาพหรือการกระทำที่ไม่ให้เกียรติกันผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กนกพร อริยา, 2561) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศชาวไทยในต่างประเทศ โดยพบว่า กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเคยถูกปฏิเสธการให้บริการด้านสาธารณสุข ผลการวิจัยที่พบดังกล่าวสะท้อนถึงมุมมองเกี่ยวกับสิทธิด้านสุขภาวะ โดยเฉพาะสุขภาวะทางเพศของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศว่ายังต้องการสิทธิไม่ว่าจะเป็นผู้ที่อยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ ต่างก็ต้องการได้รับสิทธิด้านนี้อย่างเท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความต้องการสิทธิในการใช้ชีวิตครอบครัวได้อย่างปกติและต้องการให้คนในครอบครัวทั้งสองฝ่าย ตลอดจนคนในสังคมเข้าใจ ยอมรับและเปลี่ยนแปลงต่อเรื่องเพศที่หลากหลาย และต้องการให้สามารถใช้ชีวิตครอบครัวได้อย่างปกติแบบคนทั่วไปที่มีการสร้างครอบครัว มีบุตร ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (รัตพงษ์ สอนสุภาพ เทิดเกียรติภณช์ แสงมณีจිරนนเดชา, 2562) ที่พบว่าในมุมมองของนักวิชาการและนักเคลื่อนไหวทางสังคมในประเทศไทย ปัจจุบันสังคมไทยเปิดกว้างทางความคิดและยอมรับตัวตนที่หลากหลายของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น อันจะเป็นโอกาสที่กลุ่มหลากหลายทางเพศควรมีสิทธิที่จะสร้างครอบครัว อันเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์

ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

วิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พบว่าความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต ในปัจจุบันเพียงใด อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.98 เท่านั้น การสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย พบว่าควรมีกฎหมายที่ให้สิทธิกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศเท่ากับคู่รักหรือคู่สมรสชายหญิง อยู่ในระดับมากที่สุดต่อมาหากท่านมีโอกาสท่านจะเป็นหนึ่งเสียงสนับสนุน “ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต” อยู่ในระดับมากและต่อมา ควรมีการผลักดันหรือประกาศใช้ “พระราชบัญญัติคู่ชีวิต” ให้เกิดขึ้นเร็วๆนี้ อยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิตผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต เฉลี่ยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตนี้ ยังมีข้อบกพร่องและยังสร้างความพึงพอใจให้กับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยไม่ได้เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชวนโรจน์ ธีรพัชรพร, 2019) ทำการศึกษา เรื่องสิทธิความเสมอภาคในการสมรสของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย พบว่า ผลการวิจัยพบว่าคู่หลากหลายทางเพศในประเทศไทย ประสบปัญหา สืบเนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติเงื่อนไขการสมรสให้เฉพาะชายและหญิงตามเพศที่กำหนดทำให้คู่รักหลากหลายทางเพศขาดสิทธิและหน้าที่ทางกฎหมาย ทั้งตามประมวลกฎหมายและพาณิชย์และตามกฎหมายอื่น ๆ ที่อ้างอิง คำว่า คู่สมรสสามีภรรยา ทายาทโดยธรรมและยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ (ภาณพ มีชำนาญ, 2555) ทำการศึกษา เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาความเสียเปรียบของคู่ความหลากหลายทางเพศอันเนื่องมาจากการไม่มีกฎหมายรับรองการสมรสในประเทศไทย ผลของการวิจัยพบว่า สามารถ จำแนกได้เป็น 8 ลักษณะปัญหา ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนสมรสในประเทศไทยและผลของการจดทะเบียนสมรสในต่างประเทศ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สิน ปัญหาในการทำสัญญาเข้าร่วมปัญหาเกี่ยวกับการทำประกันชีวิต ปัญหาเกี่ยวกับการถือครองที่ดินของคนสัญชาติไทยที่มีคู่ชีวิตเป็นชาวต่างชาติ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิคู่สมรสเพื่อหักลดหย่อนภาษีปัญหาในการใช้สิทธิทางราชการในการเบิกค่ารักษาพยาบาล และปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ทักษะคิด การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย นำมาสู่ข้อเสนอแนะโดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อย่อย คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย:

สังคมไทยเป็นมีการแอบแฝงไปด้วยการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งเพศต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ จากการศึกษารายละเอียด การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยปัจจุบันพบว่า ทักษะคิด การรับรู้ และการตระหนักมีผลต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศประกอบไปด้วย

1. รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนมากกว่านี้ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับร่างพ.ร.บ.คู่ชีวิต รวมทั้งกระบวนการทางกฎหมาย เป็นสิ่งที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต้องเผชิญกับปัญหาของความล่าช้าในการดำเนินกระบวนการทางกฎหมาย เนื่องจากภาครัฐไม่มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการทางสังคมแก่ประชาชนสำหรับกรณีของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ดังนั้นจึงทำให้เจ้าหน้าที่รัฐไม่อาจอำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต้องมีภาระต้นทุนเพิ่มเติมในการแสดงหลักฐานยืนยันตัวตนอย่างในกรณี การต่ออายุบัตรประชาชน หรือหนังสือการเดินทาง เพื่อเป็นการป้องกันความปลอดภัยและการสวมรอยในการใช้สิทธิของมิฉฉาชีพ เป็นต้น

2. การเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายทางเพศ พร้อมกับ เผยแพร่ความรู้ในหลักกฎหมาย และหาแนวทางในการส่งเสริมสถาบันครอบครัว รวมถึงทัศนคติทางสังคม เป็นทัศนคติที่มาจากบุคคลสำคัญรอบข้างของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ที่มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของ

กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย ได้แก่ ทักษณคดีจากครอบครัวครอบครัวคนรัก เพื่อน คุณครูและอาจารย์ เจ้าหน้าที่รัฐ โดยทักษณคดีเชิงลบจากบุคคลดังกล่าวจะก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติทางพฤติกรรมและวาทะที่ส่งผลให้กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความยากลำบากหรือไม่มีความสุขในการใช้ชีวิต โดยการกีดกัน แบ่งแยก ต่อต้าน หรือขัดขวางกิจกรรมต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่เกิดจากทักษณคดีเชิงลบของบุคคลรอบข้างในสังคม เช่น การต่อต้านจากทางครอบครัวอาจทำให้กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศไม่สามารถพบปะหรือพูดคุยกับครอบครัวได้อย่างปกติ

3. ข้อจำกัดทางกฎหมายไทยที่ยังไม่ปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยต่อยุคสมัยของสังคมที่มีกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสาวประเภทสองที่เป็นกลุ่มประชากรผู้มีความหลากหลายทางเพศเยอะที่สุดในประเทศไทย ดังนั้นระบบกฎหมายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของระบบทวิเพศ หรือใช้เพศเป็นเครื่องกำหนดสิทธิ บทบาทและหน้าที่ประชาชนในสังคมจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา หรือบัญญัติกฎหมายใหม่ขึ้นเพื่อรองรับการเพศสภาพของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ และสาวประเภทสองอีกทั้งแก้ไขอุปสรรคและข้อจำกัดในสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาเรื่อง ทักษณคดี การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ผู้วิจัยสรุปประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาถึงความคิดเห็นของบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือกลุ่มคนที่ออกมาสนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศด้วย ที่นอกเหนือจากกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ
2. ศึกษาถึงผลกระทบของปัญหาในความล่าช้าของกระบวนการประกาศใช้ร่างพ.ร.บ.คู่ชีวิตที่มีต่อคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

3. สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับร่างพรบคู่ชีวิตในครั้งต่อไปควรทำการศึกษาว่าหลังจากที่มีการประกาศใช้พรบคู่ชีวิตไปปฏิบัติแล้ว พ.ร.บ.ดังกล่าวจะสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่และมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ตลอดจนการประเมินผลของพ.ร.บ.ว่า มีประสิทธิผลตรงตามเป้าประสงค์ของนโยบายหรือไม่ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ต่อไป

บรรณานุกรม

Cochran, William Gemmell. 1977. **Sampling techniques.** Simultaneously in Canada.:
Library of Congress Cataloging

Hatchel, T., Espelage, D. L., & Huang, Y. 2018. Sexual harassment victimization, school belonging, and depressive symptoms among LGBTQ adolescents: Temporal insights. **American Journal of Orthopsychiatry**,88(422-430).

เทิดเกียรติภณช์ แสงมณีจิรนนันเดชา, รัตพงษ์ สอนสุภาพ. 2562. ความเสมอภาคของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศต่อการสมรสและรับรองบุตรในประเทศไทย: ในมุมมองของนักวิชาการและนักเคลื่อนไหวทางสังคม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์,ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน – กันยายน 2562)

เอี่ยมคง, วิภาดา. 2553. ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย **Impact of LGBT movements in Thailand.** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โพธิวรรณ, ปิยลักษณ์. 2554. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของคนข้ามเพศ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กล้าหาญ, ณัฐชานันท์. (2019). สิทธิการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวหลากหลายทางเพศ... ความเท่าเทียมที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. 2554. ปญญาสาถลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

ธีรพัชรพร, ชวินโรจน์. 2019. ถอดบทเรียนสมรสเท่าเทียม LGBT ได้หวัน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://thestandard.co/lgbt-taiwan/>

นริสา วงศ์พนารักษ์ , สายสมร เฉลยภิตติ. 2557. การให้การปรึกษาทางสุขภาพกับชายรักเพศเดียวกัน. วารสารพยาบาลทหารบก **Journal of The Royal Thai Army Nurses**,ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พ.ค. - ส.ค.) 2557

นุชนตร ภาพสมุท์, พิทักษ์ ศิริวงศ์. 2560. กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มชายรักชาย : กรณีศึกษา นักศึกษาสาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย,ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560

ปรีชาหาญ, โชคชัย. 2540. วิธีชีวิตของชายรักร่วมเพศ : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

มหาวิทยาลัยนเรศวร.

มาร์แต็ง, ปิยรัตน์. 2546. แนวทางการให้การศึกษาเพื่อความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนรักเพศเดียวกัน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มีชำนาญ, ภาณพ. 2555. สภาพปัญหาความเสียเปรียบของคู่ความหลากหลายทางเพศอันเนื่องมาจากการไม่มีกฎหมายรับรองการสมรสในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิจิตรวัชรารักษ์และคณะ, กัญจิรา. 2562. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, ปีที่ 6 ฉบับที่ 8(

ส่งสัมพันธ์, ชลิตาภรณ์. 2551. ประวัติศาสตร์ของเพศวิถี:ประวัติศาสตร์เรื่องเพศ/เรื่องเพศในประวัติศาสตร์ไทย. โรงพิมพ์เดือนตุลา กรุงเทพฯ กุลภา วจนสาระ และกฤตยา อาชวนิจกุล [บรรณาธิการ].

สายอรุณ, รวมพล. 2541. ภาพลักษณ์เกย์ในสายตานักศึกษา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุขยะฤกษ์, กฤษณวิชฌม. 2009. นักศึกษาเพศที่สามในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : การดำเนินชีวิตและสวัสดิการ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุริยสาร, บุษกร. 2557. อัตลักษณ์และวิถีทางเพศในประเทศไทย โครงการส่งเสริมสิทธิ ความหลากหลาย และความเท่าเทียมในโลกของการทำงาน (PRIDE)องค์การแรงงานระหว่างประเทศ).

สุวรรณประดิษฐ์, ยุทธนา. 2543. สิทธิและเสรีภาพของรักร่วมเพศชายตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ : วิเคราะห์จากปัญหาของสังคมไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อริยา, กนกพร. 2561. การศึกษาความต้องการพื้นฐานของผู้ชายข้ามเพศในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

อาชวนิจกุล, กฤตยา. 2554. เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนไปในสังคมไทย Sexuality Transition in Thai Society สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

อินทนนท์, วราภรณ์. 2552. การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานแก่ปัจเจกชนบนพื้นฐานของความหลากหลายทางเพศ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาคผนวก

แบบสอบถามวิทยานิพนธ์

ทัศนคติ การรับรู้ และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการเรียกร้องสิทธิ
ความเท่าเทียมทางเพศของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยข้อมูลอันมีค่าของท่านทุกประการจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ผลของการวิจัยนั้นจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางด้านวิชาการเท่านั้น ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือมา ณ ที่นี้

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน [ ] ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. อายุ ..... ปี
2. ระดับการศึกษา
  - ต่ำกว่าปริญญาตรี   ปริญญาตรี   ปริญญาโท   อื่นๆ.....
3. อาชีพ
  - ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ   พนักงานบริษัทเอกชน   ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
  - นักเรียน/นักศึกษา   อื่นๆ โปรดระบุ .....
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท/เดือน)
  - ต่ำกว่า 10,000 บาท   10,001-20,000 บาท
  - 20,001-30,000 บาท   30,001 – 40,000 บาท
  - 40,001-50,000 บาท   500,001 บาทขึ้นไป
5. ศาสนา
  - พุทธ   คริสต์   อิสลาม   อื่นๆ.....

ส่วนที่ 2 ทักษะติดต่อสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย [ ] ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยที่ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ความเป็นเพศพื้นฐาน						
1.1	เพศทางเลือกมีความละเอียดอ่อนมากกว่าผู้ชายหรือผู้หญิง					
1.2	เพศทางเลือกสามารถอ่อนแอและเข้มแข็งต่อหน้าผู้อื่นได้เหมือนกับเพศชายและหญิง					
1.3	เพศทางเลือกเป็นเพศที่มีความมั่นใจและความกล้าแสดงออกกว่าเพศชายและหญิง					
ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ในครอบครัว						
2.1	เพศทางเลือกมักจะรู้สึกกลัวเมื่อบอกกล่าวกับครอบครัวว่าตนเองเป็นเพศทางเลือก					
2.2	เพศทางเลือกสมควรสร้างครอบครัวของตนเองได้เหมือนกับเพศชายและเพศหญิง					
2.3	เพศทางเลือกสามารถเป็นผู้นำครอบครัวได้					
2.4	เพศทางเลือกต้องรับหน้าที่ในครอบครัวตามเพศกำเนิดของตนเอง					
2.5	เพศทางเลือกสามารถแสดงออกว่าเป็นเพศทางเลือกได้เมื่ออยู่กับครอบครัว					
ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านบทบาทหน้าที่ในสังคมและที่ทำงาน						
3.1	เพศทางเลือกไม่ควรถูกกีดกันในการทำงาน					
3.2	ในการทำงานเพศทางเลือกมีความละเอียดต่องานที่ได้รับมากกว่าเพศชายและเพศหญิง					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
3.3	ควรได้รับการสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น เป็นหัวหน้างานได้เท่าเทียมกับผู้ชายและผู้หญิง					
3.4	เพศทางเลือกสามารถเป็นผู้นำชุมชน เช่น นายกรัฐมนตรี เป็นต้น ได้เท่าเทียมกับผู้ชายและผู้หญิง					
3.5	เพศทางเลือกมักเป็นเพศที่สร้างสีสันในที่ทำงาน ทำให้มีบรรยากาศในการทำงานที่สนุกสนาน					
ข้อ	ทัศนคติต่อเพศที่สามด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมไทย					
4.1	เพศทางเลือกควรได้รับอำนาจเท่าเทียมเพศชายหรือเพศหญิงเมื่ออยู่ในครอบครัว					
4.2	เพศทางเลือกควรได้รับโอกาสมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องสำคัญต่างๆได้					
4.3	คนทั่วไปคิดว่าเพศทางเลือกมีความแตกต่างในอำนาจที่สั่งสอนหรืออบรมผู้อื่นได้ เมื่อเทียบเท่ากับเพศชายและเพศหญิง					
ข้อ	ทัศนคติต่อบทบาทเพศที่สามเรื่องเพศ					
5.1	เพศทางเลือกมีข้อจำกัดในเรื่องเพศทั้งในที่สาธารณะและสถานที่ส่วนตัว					
5.2	เพศทางเลือกมักถูกสังคมตราหน้าว่ามีพฤติกรรมประพฤติดีทางเพศ					
5.3	เพศที่ทางเลือกรักมักไม่ได้รับการยอมรับทางการแพทย์ เช่น การบริจาคเลือด เป็นต้น					
5.4	คุณคิดว่าเพศทางเลือกได้รับการยอมรับจากสังคมไทย					

ส่วนที่ 3 การตระหนักต่อการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย [ ] ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยที่ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ด้านการสมรสเพศเดียวกัน						
1.1	ท่านคิดว่าการสมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายของคูรักร่วมเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่ควรได้					
1.2	ท่านคิดว่าการได้รับสิทธิและผลประโยชน์ในการสมรสของคูรักร่วมเพศเดียวกัน เหมือนกับคูรักร่วมเพศ					
1.3	ท่านคิดว่าการที่จดทะเบียนสมรสทางเพศเดียวกันได้จะทำให้เติมเต็มความรักของท่านได้					
1.4	ทะเบียนสมรสนั้นสามารถเป็นเครื่องหมายยืนยันตัวตนกับคนในสังคมได้					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ด้านครอบครัวและการรับรองบุตร						
2.1	ท่านคิดว่าเพศทางเลือกสามารถสร้างครอบครัวที่ดีได้เหมือนกับคู่สมรสชายหญิงอื่นๆ					
2.2	ท่านคิดว่ากฎหมายรับรองบุตร สามารถเติมเต็มครอบครัวของท่านได้					
2.3	ท่านคิดว่าการสร้างครอบครัวและการรับรองบุตรได้จะทำให้ท่านมีครอบครัวที่สมบูรณ์					
2.4	หากท่านสร้างครอบครัวท่านหวังว่าจะได้รับการคุ้มครองทางสังคมเหมือนกับครอบครัวชายหญิงโดยทั่วไป					
ด้านการแพทย์และวิถีทางเพศ						
3.1	ท่านคิดว่าท่านจะไม่โดนกีดกันทางการแพทย์เมื่อไปรับการรักษา					
3.2	ท่านคิดว่าเพศทางเลือกสามารถบริจาคเลือดได้เหมือนเพศชายและหญิง โดยไม่ถูกปฏิเสธ					
3.3	ท่านคิดว่าการศัลยกรรมแปลงเพศเป็นเรื่องที่ไม่ผิดต่อศีลธรรม					
3.4	ผู้แปลงเพศและเพศทางเลือกควรได้สิทธิประกันอย่างเท่าเทียมกันในสังคม					
3.5	ท่านคิดว่าการประกันสุขภาพและการประกันชีวิตควรครอบคลุมทุกเพศ					
ด้านความเสมอภาคและความเท่าเทียม						
4.1	ท่านคิดว่าควรมีการร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ให้ความช่วยเหลือคูรัักหรือคู่แต่งงานเพศเดียวกัน					
4.2	ท่านคิดว่าการการรับรองสถานะทางกฎหมายของคูรัักเพศเดียวกันช่วยเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม					
4.3	ท่านคิดว่าการการรับรองสถานะทางกฎหมายของคูรัักเพศเดียวกันช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต					
4.4	ท่านคิดว่าเพศทางเลือกควรได้รับความเสมอภาคและความเท่าเทียมในเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานได้เหมือนกับคนในเพศปกติ เช่น การบริการจากภาครัฐและเอกชน					
4.5	เพศทางเลือกควรได้รับความเสมอภาคและความเท่าเทียมจากคนในสังคมที่มองว่าเพศ					

	ทางเลือกไม่ใช่เพศที่ผิดปกติ					
ด้านการไม่ถูกเลือกปฏิบัติ						
5.1	ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าจ้างเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ					
5.2	ทุกคนสามารถแต่งกายไปทำงานหรือไปเที่ยวตามเพศสภาพของตัวเองได้					
5.3	ท่านคิดว่าเพศทางเลือกสามารถทำงานตามเพศสภาพของตนเองได้					
5.4	ท่านคิดว่าในที่ทำงานเพศทางเลือกต้องถูกปฏิบัติเท่าเทียมกันกับเพศทั่วไป					

ส่วนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการจากร่าง พ.ร.บ. คู่ชีวิต พ.ศ.....

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย [ ] ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยที่ ทำเครื่องหมาย / ลงไปในช่องที่ท่านคิดว่าถูกต้องตรงตามการรับรู้ของท่าน

ข้อ	รายการ	ระดับการรับรู้	
		ใช่	ไม่ใช่
1	ศรัทธากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูกันและกัน		
2	ศรัทธากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิเรียกร้องค่าอุปการะ		
3	ศรัทธากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิดำเนินคดีอาญาแทนคู่อีกฝ่ายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
4	ศรัทธากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิจัดการทรัพย์สินร่วมกัน		
5	ศรัทธากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิการให้และรับมรดก		
6	ศรัทธากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิในการเลิกการเป็นคู่(หย่า)โดยความยินยอมหรือโดยคำพิพากษาศาล		
7	ศรัทธากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิในการฟ้องเลิกการเป็นคู่(หย่า) โดยเหตุแห่งความผิดของอีกฝ่าย		
8	ศรัทธากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิรับบุตรบุญธรรมร่วมกัน		

ข้อ	รายการ	ระดับการรับรู้	
		ใช่	ไม่รู้
9	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิการดำเนินการอุ้มบุญ		
10	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิในศักดิ์ศรีการเป็น “คู่สมรส” ตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์		
11	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีหน้าที่เป็นผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ ถ้าอีกฝ่ายเป็นคนไร้หรือเสมือนไร้ความสามารถ		
12	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิเซ็นยินยอมรักษาพยาบาลอีกฝ่าย		
13	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิจัดการศพอีกฝ่ายที่เสียชีวิต		
14	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิรับสวัสดิการร่วมจากรัฐในฐานะคู่สมรส		
15	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิในกองทุนประกันสังคมในฐานะคู่สมรส		
16	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิการใช้ชื่อสกุลร่วมกับคู่อีกฝ่าย		
17	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิของคู่ต่างชาติอีกฝ่ายในการขอเปลี่ยนเป็นสัญชาติไทย		
18	คุ้ร้กกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิในการขอวีซ่าในฐานะคู่สมรส		

ส่วนที่ 5 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศต่อร่างพรบ.คู่ชีวิตพ.ศ. ....

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย [ ] ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยที่ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณมีความหมายที่ให้สิทธิกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศเท่ากับคู่รักหรือคู่สมรสชายหญิง					
2	ท่านมีความพอใจในร่างพรบคู่ชีวิต พ.ศ. ... ในปัจจุบันเพียงใด					
3	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ที่ควรมีการผลักดันหรือประกาศใช้ “พระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ....” ให้เกิดขึ้นเร็วขึ้น					
4	ในอนาคตหากท่านมีโอกาสท่านจะเป็นหนึ่งเสียงสนับสนุน “ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ....”					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

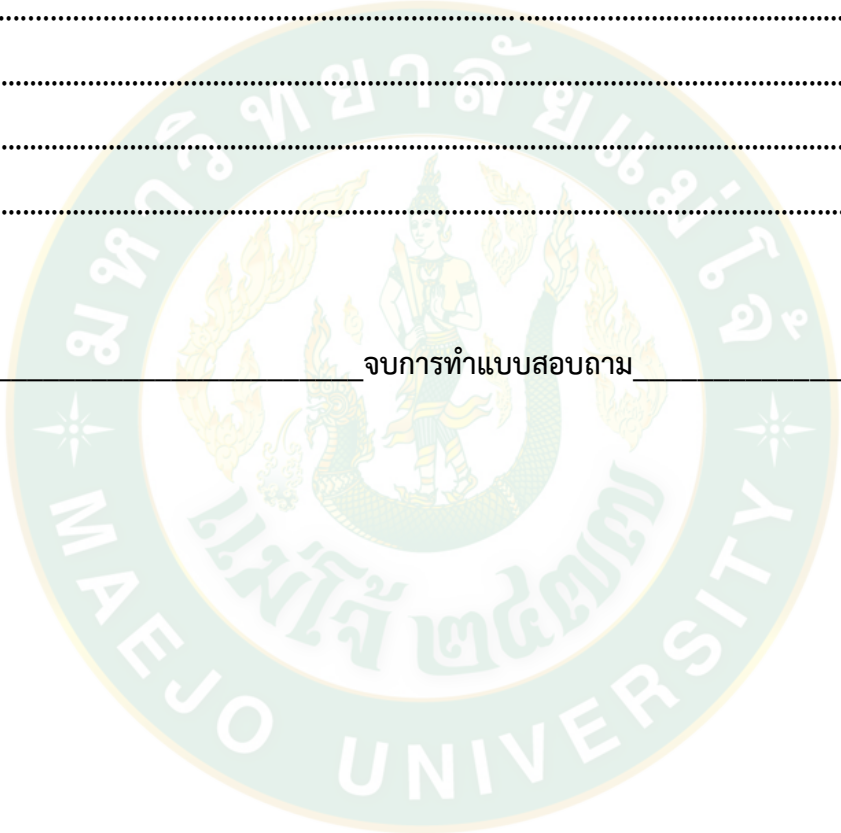
.....

.....

.....

.....

.....

จบการทำแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ภัคพงศ์ ปัญญิญา
เกิดเมื่อ	07 พฤศจิกายน 2540
ประวัติการศึกษา	กรกฎาคม 2559 - เมษายน 2562 เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ พฤษภาคม 2556 - มีนาคม 2559 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ จังหวัด เชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	-

